

Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Jaarplan Staatstoezicht op de Mijnen 2022

Voorwoord

Terwijl SodM is gestart met de uitvoering van het jaarplan 2022, laten externe ontwikkelingen de relativiteit zien van nauwgezette plannen. De oorlog in Oekraïne heeft een fundamentele verandering in het denken in het Westen in gang gezet. Die veranderingen zullen onvermijdelijk grote impact hebben op de energietransitie en als essentieel onderdeel daarvan de mijnbouw en de energiewinning. Ook de gaswinning in Groningen is opnieuw onderwerp van gesprek. SodM zal als voorheen de bewindspersonen adviseren op grond van de veiligheid van de mensen in Groningen. Voor die veiligheid is het van belang dat de huizen waar dit nodig is zo snel mogelijk versterkt worden, dat schade snel en adequaat afgehandeld wordt en dat de gaswinning zo snel als mogelijk afgebouwd wordt.

De energietransitie werd gedreven door de markt, geholpen door overheidsprykkels. Marktpartijen ondernemen daarbij binnen de veiligheidskaders die de overheid stelt. Impliciet was de keuze om geld als meest schaarse goed te beschouwen dat geoptimaliseerd moet worden. Het nieuwe kabinet realiseert zich dat tijd een schaarser goed is dan geld: het is belangrijker de klimaatdoelen tijdig te halen dan het vinden van de meest efficiënte weg voor de energietransitie. Om een snellere energietransitie te realiseren ziet het nieuwe kabinet dan ook een grotere rol voor de overheid. Het meest recente IPCC rapport laat indringend zien dat het klimaat ongekend snel verandert en toont dat een snelle energietransitie urgent is.

Naarmate de overheid een grotere rol op zich neemt om de energietransitie tijdig te realiseren, zal zij mogelijk vaker zelf (financieel) participeren. De overheid stuurt dan de energietransitie, participeert waar nodig, stelt de veiligheidskaders, geeft het energiebeleid vorm en beheert de publieke uitgaven. Vaak genoeg zal besloten moeten worden over lastige dilemma's. Tegenspraak is dan een noodzakelijke voorwaarde om alle aspecten evenwichtig in beeld te brengen voordat een besluit genomen wordt. Niet voor niets is tegenspraak een essentieel onderdeel van goed openbaar bestuur.

Als toezichthouder is SodM een belangrijk onderdeel van deze tegenspraak. De wettelijke opdracht aan SodM is om bij te dragen aan de veiligheid van mens en milieu. SodM doet dit door toezicht te houden op de wettelijke eisen die gesteld worden aan zowel marktpartijen als (semi-)overheidsorganisaties. SodM vervult haar rol ook door de bewindslieden te adviseren bij het vormgeven van beleid en bij het verlenen van vergunningen. En als SodM constateert dat beleid en wet- en regelgeving in de praktijk het publieke belang van de veiligheid voor mens en milieu onvoldoende borgt, dan zal SodM de wetgever hierover informeren en adviseren – ook als dat 'even niet uitkomt'.

Toezicht als onderdeel van tegenspraak vereist een onafhankelijke opstelling van de toezichthouder. Ook moet de toezichthouder weten waar hij over praat. Dat betekent niet alleen vakinhoudelijk deskundig zijn maar ook aanwezig zijn in de haarvaten van de samenleving in gesprek met burgers. Het vergt van de toezichthouder ook een open en actieve houding om signalen uit die haarvaten te zien en te willen begrijpen. Ten slotte vereist dit dat de toezichthouder een herkenbaar, onafhankelijk onderdeel is van de overheid. Om die reden heeft SodM samen met de andere inspecties vorig jaar bij de regering gepleit om een Wet op de Rijkinspecties op te stellen waarin de onafhankelijke positie van de inspecties verankerd is. Het kabinet heeft in het regeerakkoord opgenomen om een voorstel voor een dergelijke wet te maken. De gezamenlijke inspecties zijn uitgenodigd om hiertoe verdere gedachten aan te leveren.

In dit jaarplan laat SodM zien welke onderwerpen zij prioriteit heeft gegeven. In de risicoparagraaf beschrijft SodM onderwerpen waaraan zij geen prioriteit heeft gegeven. Risico gestuurd toezicht betekent immers keuzes maken. Een belangrijk deel van de onderwerpen vallen onder de vlag van de energietransitie, zoals experimenten met waterstof, ondergrondse opslag van CO₂ en op termijn waterstof en veel onderwerpen bij de sectoren Geothermie en Wind op Zee. De energietransitie impliceert ook het afbouwen van bestaande activiteiten en infrastructuur. SodM geeft daarom prioriteit om bij te dragen aan de totstandkoming van wet- en regelgeving die de veiligheid van de gehele life cycle omvat, ook de nazorg van mijnbouwactiviteiten.

Naast de energietransitie is een ander belangrijk thema voor komende jaren de milieuveiligheid bij de energiewinning en mijnbouw. Vorig jaar is een claim van SodM om fors te investeren in haar milieukennis en capaciteit gehonoreerd door de minister. Dit nadat SodM in de jaren daarvoor had moeten constateren dat zij onvoldoende in staat was haar wettelijke taken bij het beschermen van het milieu waar te maken. In 2022 maar ook in de jaren erna zal SodM hard aan de slag gaan om kennis en capaciteit op te bouwen en zodoende steeds beter haar taken volwaardig uit te voeren.

Inhoud

Voorwoord	2
Hoofdstuk 1 – Kaders, opgave & omgeving	4
1.1 Missie en visie	4
1.2 Van het identificeren van risico's naar het bepalen van prioriteiten en restrisico's	5
1.3 De impact van (maatschappelijke) ontwikkelingen	6
Hoofdstuk 2 – Invulling geven aan goed toezicht	8
2.1 Sectorbrede programma's en acties	8
2.2 Vergunningen & advisering	9
2.3 Ontwikkeling toezicht	10
2.4 Taken en prioriteiten per sector	12
2.5 Ondersteunende afdelingen	27
2.6 Restrisico's	29
Hoofdstuk 3 – Jaarplan in cijfers	31

Hoofdstuk 1 – Kaders, opgave & omgeving

In dit jaarplan geeft SodM een beeld van haar prioriteiten voor 2022. Op basis van de eigen risico-inschattingen en de wettelijke verplichtingen en actuele maatschappelijke ontwikkelingen is dit plan tot stand gekomen.

Het jaarplan biedt inzicht in de doelen die SodM in 2022 wil bereiken en beschrijft de keuzes en prioriteiten die zij maakt voor 2022. Na een algemeen inleidend hoofdstuk waarin beschreven staat hoe SodM naar de toekomst kijkt en welke ontwikkelingen er gaande zijn wordt in hoofdstuk 2 beschreven hoe SodM in 2022 invulling wil geven aan goed toezicht. Hierin komt naar voren hoe de verschillende sectoren en ondersteunende afdelingen bijdragen aan de doelstellingen van SodM.

Tot slot wordt inzicht gegeven in de continuïteit van de organisatie door in te zoomen op de financiële inrichting van SodM.

1.1 Missie en visie

De missie van SodM is als volgt verwoord:

Het Staatstoezicht op de Mijnen maakt zich sterk voor de veiligheid van de mens en de bescherming van het milieu bij energiewinning en het benutten van de ondergrond, nu en in de toekomst.

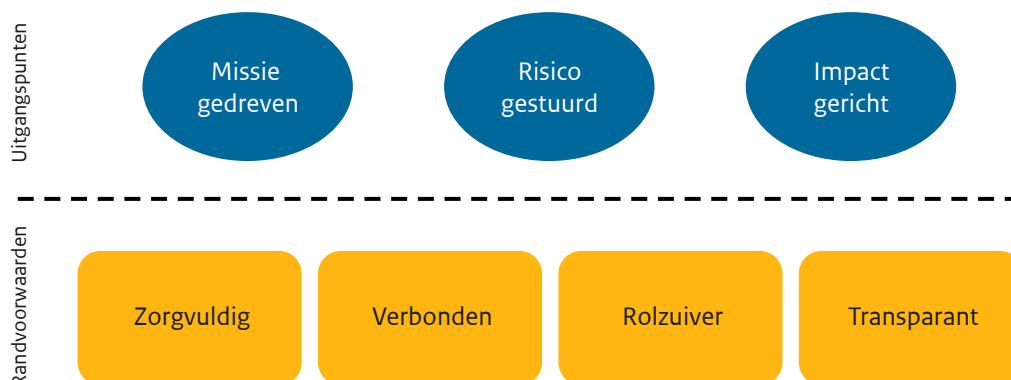
Concreet betekent dit dat 'veiligheid van de mens' gezien wordt als het voorkomen van ziekte, letsel en overlijden van werknemers en burgers. Nu, tijdens de uitvoering van het werk, en zeker ook in de toekomst waarbij oog is voor de uiteindelijke effecten van de mijnbouw en energiewinning die zich vertalen in nazorg. Met oog en oor voor het perspectief van de samenleving geeft SodM een heldere duiding aan risico's. Daarmee draagt de organisatie bij aan het vertrouwen van burgers in een veilige leefomgeving.

'Bescherming van het milieu' betekent voor SodM het voorkomen of reduceren van nadelige effecten en het voorkomen of beperken van hinder en schade voor mens en natuur. Veiligheid en milieu zijn belangrijk, nu en in de toekomst. Het gaat dus om effecten die op korte, lange en zeer lange termijn kunnen optreden.

'Energiewinning en het benutten van de ondergrond' omvat de winning, transport en opslag van delfstoffen en warmte, en de opwekking van hernieuwbare energie op zee. Het toezicht van SodM draagt bij aan een verantwoorde energietransitie.

De visie van SodM beantwoordt de vraag: *Hoe geeft SodM het werk vorm?* De visie en de daarbij behorende kernwaarden heeft SodM als volgt geformuleerd:

SodM werkt missiegedreven, risicogestuurd en impactgericht. Daarbij zijn de medewerkers van SodM transparant, zorgvuldig, verbonden en rolzuiver.

1.2

Van het identificeren van risico's naar het bepalen van prioriteiten en restrisico's

Op basis van de visie en missie van SodM en een aantal vooraf vastgestelde criteria zijn de belangrijkste risico's voor 2022 uiteengezet. Vervolgens is bepaald hoe de beschikbare capaciteit het beste verdeeld kan worden om risico's te voorkomen en invulling te geven aan de taken die SodM als toezichthouder uitvoert.

Wat zijn risico's?

Risico's zijn gedragingen, omstandigheden en ontwikkelingen bij een onderneming, in de sector of breder in de maatschappij die tot schade (kunnen) leiden en die daarmee de realisatie van de missie van SodM inperken.

Identificeren van risico's

Inspecteurs identificeren de risico's waarop SodM toezicht houdt. Daarnaast analyseren zij ontwikkelingen in het toezichtveld. SodM heeft de risico's ten opzichte van elkaar in een risicomatrix gezet. De kans dat er iets gebeurt en het effect van de ongewenste gebeurtenis zijn naast elkaar geplaatst. Maatschappelijke impact is hierbij een mogelijk effect. Vooral bij het werken in de ondergrond is het van belang hoe er omgegaan wordt met onzekerheden. Voor de geïdentificeerde risico's bepaalt SodM zo goed mogelijk welke interventies en welke capaciteit vereist zijn.

Prioriteren risico's en interventies

Vanwege de beschikbare capaciteit binnen SodM worden de geïdentificeerde risico's en interventies in 2022 geprioriteerd. SodM schat de kansen en mogelijke effecten voor mens en milieu van activiteiten daarom in en weegt ze af. Criteria voor de prioritering zijn de ingeschatte omvang van de risico's, de maatschappelijke perceptie ervan, de impact en het soort interventie, de urgentie en ook de haalbaarheid van het aanpakken ervan.

Sectoroverstijgend naar risico's kijken

SodM kiest er daarnaast voor risico's uit verschillende sectoren tegen elkaar af te wegen. Hiermee krijgt het risicogestuurde toezicht niet alleen betekenis binnen een sector zelf maar binnen het hele werkgebied van SodM. Als bijvoorbeeld de risico's in de sector olie- en gaswinning in de loop der tijd afnemen terwijl die in de sector geothermie toenemen, dan neemt SodM dat mee in haar overwegingen. Bovendien kijkt SodM per sectoroverstijgend thema naar de risico's binnen de verschillende sectoren.

Verdeling capaciteit over risico's en exogeen gedreven activiteiten

SodM zet een groot deel van haar toezichtcapaciteit in op de grootste risico's. Deze komen bovenop de vastgestelde exogeen gedreven activiteiten. Dit zijn activiteiten die SodM uitvoert omdat dit wettelijk verplicht is of door SodM essentieel gevonden wordt. Het gaat vaak om activiteiten die de impact, kwaliteit en effectiviteit van het toezicht verder verbeteren. Denk aan het onderzoeken van belangrijke incidenten, het beantwoorden van burgervragen of het geven van advies op een vergunningsaanvraag. Daarnaast dragen de vastgestelde verplichtingen bij aan het vergroten van de transparantie van SodM als organisatie en aan het verbeteren van de samenwerking met relevante partners.

Inschatten van het restrisico

Prioriteren betekent ook dat SodM bepaalde onderwerpen in 2022 niet oppakt. Deze onderwerpen vormen het 'restrisico'. Het gaat hierbij om alle risico's bij de mijnbouw en energiewinningsactiviteiten die overblijven na inspanningen van de ondernemingen zelf en de inspanningen van de toezichthouder om de risico's van de activiteiten te reduceren. Als het geschatte restrisico naar het oordeel van SodM te groot wordt, dan verzoekt SodM de minister van EZK de toezichtcapaciteit te vergroten of wordt besloten aan een ander risico minder tijd en capaciteit te besteden.

1.3

De impact van (maatschappelijke) ontwikkelingen

SodM zet zich als onafhankelijk toezichthouder in ten gunste van de samenleving als geheel. Naast de door SodM vastgestelde prioriteiten en de wettelijke verplichte activiteiten zijn er maatschappelijke en sectorspecifieke ontwikkelingen van invloed op het werk van SodM.

Anders werken door COVID-19

De heropleving van het coronavirus in 2021 en de daarbij behorende ingevoerde overheidsmaatregelen zorgen (opnieuw) voor uitzonderlijke omstandigheden. De gevolgen voor de samenleving in het algemeen, maar ook voor het werkterrein en de werkzaamheden van SodM zijn in 2022 aanzienlijk. In haar werkwijze speelt SodM in op deze crisis en blijft zich op aangepaste manier sterk maken voor de veiligheid en de bescherming van het milieu, nu en in de toekomst. In 2021 heeft SodM bepaalde werkzaamheden op een andere manier uitgevoerd dan oorspronkelijk gepland. Naar verwachting is dit ook in 2022 het geval. Zo vinden bijvoorbeeld inspecties gedeeltelijk digitaal plaats, met moderne hulpmiddelen.

Omgaan met veranderingen

SodM streeft ernaar het toezicht steeds aan te passen aan de omstandigheden. Hierbij houdt zij oog voor de veranderende risico's, bijvoorbeeld voor het feit dat personeelsuitval door coronamaatregelen kan leiden tot vergroting van het veiligheidsrisico. Daarnaast verandert onder meer de relatie tussen burgers en overheid en zijn de verwachtingen over de rol van een toezichthoudende organisatie nu duidelijk anders dan enkele jaren geleden. Tot slot blijft ook wetgeving zich ontwikkelen (zoals bijvoorbeeld door de komst van de Wet Open Overheid en de Omgevingswet). Daar speelt SodM proactief op in.

Transparant communiceren met bedrijven, burgers en belanghebbenden

De verhouding tussen burger, overheid, bedrijven en instituten verandert. Hierdoor komen de eisen die gesteld worden aan de informatievoorziening steeds hoger te liggen. Vanuit SodM gaat er daarom veel aandacht uit naar het open communiceren met bedrijven, burgers en belanghebbenden. SodM maakt zo goed mogelijk haar prioritering en de uitkomsten van het toezicht en advisering inzichtelijk. Dit doet zij onder andere door de bewindspersoon van informatie te voorzien bij de beantwoording van Kamervragen, het geven van toelichting aan decentrale overheden en burgers en desgevraagd door technische briefings aan de Tweede Kamer. Concrete zaken waarnaar in 2022 veel aandacht zal uitgaan zijn de communicatie met omwonenden rondom het dossier van de waterinjectie in Twente en het parlementaire onderzoek dat loopt omtrent de gaswinning in Groningen.

Veranderde rol toezichtorganisaties

Voor SodM is het een strategisch uitgangspunt om het toezicht vorm te geven vanuit de missie en de veiligheid voor mens en milieu. Zij richt zich hiermee op het publieke belang waaraan zij met haar toezicht bijdraagt. Bij het uitvoeren van het toezicht kiest SodM steeds die wijze van werken en interventies die naar haar oordeel zo goed mogelijk bijdragen aan het publieke belang. Dit betekent dat SodM situationeel handelt: waar nodig gericht op ondernemingen of juist op de sector, meer handhavend of juist stimulerend als de omstandigheden daarom vragen.

De keuzes passen bij de verwachtingen die de samenleving heeft met betrekking tot toezicht en de bijdragen die toezichtorganisaties leveren bij het borgen van publieke belangen. SodM zet ook in op het goed voeren van de dialoog met burgers en burgerorganisaties. Ook dat past bij de ontwikkelingen en verwachtingen die de samenleving heeft met betrekking tot toezicht.

Een andere belangrijke ontwikkeling is de toenemende wens van de samenleving om de onafhankelijkheid van toezicht te verankeren. SodM heeft samen met de andere rijksinspecties gepleit voor een wettelijke verankering van de onafhankelijkheid van rijksinspecties met een Wet op de Rijksinspecties. In het coalitieakkoord van de regering is hiertoe inmiddels besloten. De gezamenlijke rijksinspecties zullen hun ervaringen en ideeën inbrengen bij de totstandkoming hiervan.

De arbeidsmarkt is krap

Een risico bij de uitvoering van dit jaarplan is de huidige krappe arbeidsmarkt. Het is moeilijk om vacatures goed en tijdig vervuld te krijgen. Dit geldt zowel voor specialistische als meer generieke functies, waarvoor aanvullende scholing noodzakelijk is. In 2021 werd bekend dat de claim omtrent de versterking van het toezicht en de inspectiewerkzaamheden op het gebied van milieu is toegekend. Mede hierdoor is SodM een groeiende organisatie. Om alle taken goed uit te voeren is er dus behoefte aan meer medewerkers dan in 2021. Kennisbehoud en kennisontwikkeling zijn voor de komende jaren een belangrijke opgave voor de organisatie. Daarnaast zet SodM in op het binden van de medewerkers die al in dienst zijn.

Energie is in transitie

Vast staat dat in 2022 de energietransitie als een rode draad door alle inspectie-, advies-, en toezicht-houdende werkzaamheden van SodM doorloopt. In het regeerakkoord is afgesproken om flink in te zetten op aardwarmte en opslag van het broeikasgas CO₂. Ook wil de regering de gasproductie in Groningen terugbrengen, inzetten op meer waterstoftoepassingen en meer windparken op zee realiseren. De energietransitie zal ten dele steunen op het goed gebruik maken van onze ondergrond en de mogelijkheden die de zee ons biedt. Dit roept allerlei vragen op voor het werkgebied van SodM, zoals hoe we op veilige manier CO₂ kunnen opslaan in verlaten gasvelden onder de zeebodem.

De energietransitie verandert de energie-infrastructuur, bijvoorbeeld hoe en waar de productie van energie plaatsvindt, de spelers, de verdeling van taken en verantwoordelijkheden en de benodigde kennis. Belangrijk is dat vooraf helder is wie er bijvoorbeeld verantwoordelijk is voor de beëindiging en de nazorg en onder welke voorwaarden. Het is daarbij zaak dat SodM zorgt voor een goede (interne) scholing van medewerkers en inzet op het borgen van de opgedane kennis. De werkzaamheden die te maken hebben met de versterking van het milieutoezicht illustreren dit.

De organisatie is in ontwikkeling

Medio 2021 heeft er binnen SodM een reorganisatie plaats gevonden. SodM blijft een organisatie met een unieke bundeling van kennis en expertise. Door de veranderingen in taken en positie stromen de laatste tijd ook veel nieuwe collega's in. Zij brengen nieuwe ervaringen, inzichten en mee opvattingen over hoe SodM het werk moet vormgeven. De toegenomen diversiteit verrijkt de organisatie. De uitdaging in 2022 is om nieuwkomers zo snel mogelijk mee te nemen in de risicoanalyse, -sturing, toezicht en advies.

Hoofdstuk 2 – Invulling geven aan goed toezicht

Elke sector en afdeling draagt op een eigen manier bij aan de realisatie van de missie van SodM, elk met eigen specialisten. Elke sector heeft de relevante risico's in kaart gebracht. Deze zijn aangevuld met de taken die SodM als toezichthouder moet en wil uitvoeren. Daarnaast is er een aantal sector- en afdelings-overstijgende thema's die meerdere sectoren of afdelingen tegelijk aangaan. Eerst wordt er op de sectorbrede thema's ingegaan, daarna volgt een uitsplitsing per sector/afdeling.

2.1 Sectorbrede programma's en acties

Dwars door de verschillende sectoren loopt een aantal rode draden. Denk bijvoorbeeld aan milieu, de veiligheidscultuur, voorbereidingen op de energietransitie, omgaan met onzekerheden en nieuwe wet- en regelgeving. Die rode draden komen terug in de prioriteiten in de sectoren en in de sectorbrede programma's en acties.

Invulling geven aan de milieuambitie

In 2020 en 2021 heeft SodM gewerkt aan een milieuambitie. Op basis hiervan heeft zij het ministerie van EZK gevraagd om extra middelen. Structurele middelen zijn toegekend om kennis uit te breiden en om in de taakuitvoering meer aandacht te kunnen geven aan milieu. Incidentele middelen zijn vrijgemaakt om een impuls te geven aan milieu.

Het toezicht richt zich onder meer op onderwerpen als waterinjectie en chemische stoffen. In de ambitie benoemt SodM hoe zij toezicht houdt, onderzoek initieert, advies geeft op milieuvergunningen en milieubeleid. Het gaat om milieuthema's als effecten in de ondergrond, emissies naar lucht, water & bodem, potentieel zorgwekkende stoffen, verstoring van de lokale omgeving, recycling en ketenbenadering.

De ambitie helpt bij de prioritering van onderwerpen binnen het milieutoezicht. In 2022 (en volgende jaren) geeft SodM uitvoering hieraan. Per thema komt er een uitvoeringsplan tot stand, waarna de implementatie volgt. Het doel is dat milieu op hetzelfde niveau komt als veiligheid en daarmee een integraal onderdeel wordt van het toezicht van SodM.

Veiligheidscultuur

SodM prioriteert toezicht op werkzaamheden met een hoog risico voor werknemers, met als doel te komen tot minder veiligheids- en milieu-incidenten in de sectoren waar SodM toezicht op houdt. SodM kijkt in het toezicht niet alleen naar de activiteiten maar ook naar de veiligheidscultuur bij een ondertoezichtstaande. Zo stelt zij in 2022 een plan van aanpak op voor het verder ontwikkelen en borgen van het cultuur- en gedragsonderzoek uit 2021 en wordt gestart met een cultuuronderzoek bij geothermie- en windenergiebedrijven. Daarnaast voert SodM samen met een kennisinstituut werkbelevingsonderzoeken uit bij medewerkers van olie- en gasbedrijven.

Energietransitie

SodM blijft in 2022 prioriteit geven aan het ontwikkelen van veiligheidstoezicht op het transport van gas, biogas of waterstof. Hierbij is verbinding en samenwerking tussen de sectoren essentieel. SodM wil toezichthouder zijn én blijven als het gaat om alle ondergrondse energieopslag en -transport.

Ook in 2022 beziet SodM welke kennisvragen zij heeft en besteedt deze uit aan gezaghebbende kennisinstellingen, om vervolgens de resultaten te benutten in haar advisering en toezicht. Dit jaar zal er een onderzoek worden uitgezet naar aspecten van de energietransitie om dit vervolgens te publiceren. Zo zorgt SodM ervoor een leidende autoriteit te blijven met kennis van alle relevante zaken, bijvoorbeeld waar het gaat om waterstof.

Omgaan met onzekerheden en verder professionaliseren

'SodM houdt ook in 2022 ontwikkelingen bij zoals de genoemde energietransitie, veranderende wet- en regelgeving en de groeiende aandacht voor effecten van energiewinning op het milieu. Dit is essentieel voor goed toezicht.

Onder de noemer van 'Inspecteren 2.0' geeft SodM in 2022 aandacht aan het verder professionaliseren van inspectie en toezicht. Het gaat om met name interne initiatieven in de vorm van workshops, intervisie, het opleiden van nieuwe inspecteurs en interne audits. Door de basis te verstevigen is SodM beter voorbereid op een toekomst vol mogelijke onzekerheden en dynamiek.

Volgen ontwikkelingen Omgevingswet

SodM bereidt zich voor op het inwerkingtreden en implementeren van de Omgevingswet binnen haar werkzaamheden. Er worden verschillende wetten samengevoegd, waaronder de Wabo. Daarbij verandert de normstelling en deels ook de vergunningensystematiek. Ook treden er verschuivingen op in de bevoegdheid van bestuursorganen. SodM reserveert hiervoor capaciteit met als doel op tijd klaar te zijn voor de inwerkingtreding van Omgevingswet. De datum van de inwerkingtreding was bij het opstellen van de plannen nog 1 juli 2022. Inmiddels is duidelijk geworden dat deze is uitgesteld naar een latere datum. Daar wordt op ingespeeld in de voorbereidingen.

Nieuwe afspraken over samenwerken

Om goed en efficiënt te werken en een beter zicht te verkrijgen op de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van samenwerkingsverbanden, maakt SodM in 2022 nieuwe afspraken met andere toezichthouders. Het gaat om het actualiseren (of ontbinden) van bestaande samenwerkingsovereenkomsten. Het streven is om goed samen te (blijven) werken met andere inspectiediensten. Denk hierbij aan kennisdeling, opleiden, ketentoezicht en samen optrekken bij wetwijzigingen.

2.2 Vergunningen & advisering

Het borgen van veiligheid en het publiek belang begint bij vergunningverlening. De afdeling vergunningen is verantwoordelijk voor het aan wet- en regelgeving en beleidskaders toetst aangevraagde vergunningen en geeft hierover advies aan de vergunningverlener (voorheen de minister, nu de staatsecretaris). Daarnaast draagt SodM zorg voor het beschikken op aanvragen waarvoor zij is aangewezen. Hoe beter de afdeling zaken beoordeelt, behandelt en adviseert, hoe soepeler en vlotter er geïnspecteerd kan worden. Hiertoe is het van belang dat de afdeling heldere processen en toetsingskaders heeft en ontwikkelingen binnen de wetgeving op de voet volgt en daarop voorsorteert.

Werken aan de milieumambitie: ontwikkeling kaders en kennis opdoen

Om voldoende aandacht voor milieu te borgen in adviezen, beschikkingen en besluiten sluit SodM met een drietal prioriteiten aan op de milieumambitie:

- **Ontwikkeling kader ten behoeve van advisering bij vergunningverlening en het afgeven van beschikkingen**

SodM adviseert de bewindspersonen in de meeste gevallen bij de verlening van vergunningen. Om tot advies te komen beoordeelt zij vergunningen op basis van de geldende wet- en regelgeving. Hierbij is het belangrijk dat SodM de vaak open normen in de wet- en regelgeving consistent toepast. Als SodM een kader voor advisering maakt, heeft zij daarvoor meer houvast. Het kader maakt duidelijk hoe en welke milieuaspecten worden beoordeeld bij de behandeling van een vergunning en in welke mate. De verschillende aspecten vallen binnen de thema's van de milieumambitie, zoals ondergrondse milieuaspecten, risico's van het gebruik en emissies van (potentieel) gevaarlijke stoffen en lokale omgevingsaspecten. Dit kader legt voor SodM de basis voor heldere adviezen en een goede vergunningverlening. Zo is voor iedereen inzichtelijk welke milieuaspecten in welke vergunning beoordeeld worden en kan het proces van vergunningverlening zorgvuldig worden doorlopen.

- **Werkproces voor vergunningen aardwarmte inrichten**

Naar verwachting treden in 2023 de wijzigingen in de Mijnbouwwet gericht op de vergunningen voor aardwarmte in werking. SodM wil zich voorbereiden op de wijze waarop over deze vergunningen geadviseerd wordt en wat het toetsingskader is. In 2022 wordt een werkproces ingericht om te voorkomen dat vraagstukken pas aan bod komen bij nieuwe adviesvragen. Zo kan SodM vertragingen voorkomen en ervoor zorgen dat de wet goed uitgevoerd kan worden.

- **Kennis opdoen over stoffen in de ondergrond en waterstromen**

In de mijnbouwsectoren is er op verschillende manieren sprake van waterstromen, zowel bij het in de ondergrond brengen, als het eruit halen. Om hierover zorgvuldig te adviseren en risicogestuurd te werken, analyseert SodM welke wettelijke en beleidskaders er gelden bij het vergunnen van waterstromen en of milieu- en mijnbouwkaders voldoende op elkaar zijn afgestemd.

In het kader van de energietransitie groeit de interesse om stoffen permanent (bijvoorbeeld CO₂) en tijdelijk (bijvoorbeeld waterstof) in de ondergrond op te slaan. Om hier transparant over te kunnen adviseren, wil SodM in 2022 analyseren hoe milieuwetgeving en mijnbouwwetgeving het beste op elkaar kunnen worden afgestemd.

Over de analyses over de waterstromen en andere stoffen in de ondergrond wordt door SodM advies uitgebracht aan de ministeries van I&W en EZK. Daarbij adviseert zij om eventueel benodigde wijzigingen en aanscherpingen vanuit milieukundig perspectief door te voeren.

[Herpositionering vergunningverlening EZK/Brandedocumenten vergunningen EZK](#)

In 2019 is er een ambtelijk principebesluit genomen over de herpositionering van de vergunningverlening in de mijnbouw. Op basis van keuzes die de politiek maakt geeft SodM daar in 2022 en de daarop volgende jaren invulling aan. Daarnaast is het ministerie van EZK het project 'brandedocumenten' gestart. Hierin worden de huidige vergunningsprocedures en de rollen van de verschillende instanties beschreven om zo het proces te verbeteren. SodM levert als adviseur op het gebied van vergunningverlening hieraan een wezenlijke bijdrage.

[Voortzetten herziening modelteksten van adviezen, beschikkingen en retributiebesluiten](#)

SodM is gestart met het herzien van de modelteksten van al haar beschikkingen, adviezen en besluiten. Hiermee zorgt zij voor duidelijke beschikkingen die bijdragen aan de transparantie en verbondenheid richting de aanvrager, het Ministerie van EZK en overige belanghebbenden. SodM gebruikt bij de advisering over Wabo-vergunningen dezelfde voorschriften als de omgevingsdiensten. Hierdoor zijn de teksten vergelijkbaar en herkenbaar. In 2022 zet SodM de werkzaamheden hieromtrent voort.

2.3 Ontwikkeling toezicht

De afdeling Bestuurszaken draagt over de volle breedte bij aan de kwaliteit van het werk van SodM. Dat doet zij onder meer door onderwerpen te initiëren, standpuntbepaling te faciliteren, strategisch en helder te communiceren, implementaties te ondersteunen en netwerken te onderhouden met de departementen, mede-overheden en andere inspectiediensten. Doordat de afdeling in contact staat met de buitenwereld, vertaalt zij relevante ontwikkelingen en kennis door naar het werkveld van SodM. Deels zijn de taken van de afdeling opgenomen in de sectoroverstijgende activiteiten, deels komen zij terug in de prioriteiten van de sectoren.

[Kwaliteitsimpuls milieutoezicht](#)

In aansluiting op de milieuambitie wordt er in 2022 in samenwerking met het Ministerie van EZK aandacht besteed aan het op orde krijgen van de milieuvergunningen bij mijnbouwbedrijven. SodM inventariseert of de vergunningen al in bezit zijn en of ze actueel zijn. Ook wordt de vergunde situatie geïnspecteerd en vergeleken met de huidige situatie. Parallel hieraan worden inspecteurs en adviseurs bijgeschoold zodat zij voldoende kennis hebben om alle milieuaspecten te kunnen inspecteren of advies te geven bij WABO-vergunningaanvragen. Hiermee is in 2021 begonnen; dit traject zal naar verwachting nog enkele jaren duren.

Burgerperspectief verankeren in het toezicht

Burgers verdiepen zich steeds meer in mijnbouwactiviteiten in hun regio en stellen hogere eisen aan het toezicht. Het is dus niet meer voldoende om alleen te kijken naar de technische en juridische kant van mijnbouw. SodM luistert ook naar burgers, zodat zij zich bewust is van de impact van mijnbouwactiviteiten op omwonenden. Het integreren van het burgerperspectief in het toezicht richt zich enerzijds op het zo goed mogelijk informeren van burgers over mijnbouwactiviteiten in hun omgeving en anderzijds op het benutten van signalen uit de omgeving bij de advisering en de besluiten die SodM neemt.

Momenteel loopt er in samenwerking met het ministerie van EZK een pilotproject. De pilot richt zich op het informeren van burgers over mijnbouwactiviteiten op verschillende locaties, bijvoorbeeld via een website.

Nazorg mijnbouw

In 2021 heeft SodM een uitgangspuntennotitie nazorg opgesteld. Het is passend om vervolgens een programma of een taskforce te starten op dit onderwerp. Zo blijft de samenhang tussen initiatieven binnen SodM behouden. Onvoldoende aandacht voor nazorg leidt ertoe dat de risico's onvoldoende inzichtelijk zijn en onvoldoende beheerst worden. SodM adviseert de minister over het wettelijk verankeren van termijnen, verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid bij incidenten.

Aandacht voor cybersecurity

In 2019 deed SodM onderzoek naar de stand van zaken van de beveiliging van *operational technology*. Er bleken mogelijkheden tot verbeteringen te zijn. SodM wil in 2022 verdiepend onderzoek gaan doen bij olie- en gasbedrijven. Dit onderzoek moet inzichtelijk maken of bedrijfsprocessen bij de olie- en gasbedrijven vatbaar zijn voor cyberaanvallen en welke gevolgen die kunnen hebben. Parallel hieraan wil SodM inzicht geven in welke toezichthouder waarvoor verantwoordelijk is. Daarnaast neemt SodM deel aan de werkgroep Cyber. Dit is een werkgroep die onder de Inspectieraad hangt, waarin de toezichthouders samen met dit thema bezig zijn. Verder bouwt zij aan een (kennis)netwerk, met in het bijzonder ILT, AT en ANVS.

Bijdragen als partner in onderzoeksconsortium onder leiding van professor J. van Erp

Inspectiediensten werken niet voor zichzelf, maar voor alle inwoners van Nederland. Tegelijkertijd is er sprake van een afnemend gezag van toezichthouders: de autoriteit van inspecties wordt openlijk betwist, analyses worden in twijfel getrokken en er is debat over de expertise en professionaliteit van inspecties. Daarom is het belangrijk het antwoord te zoeken op vragen als: 'Hoe kunnen we publiek gezag van inspecties beter begrijpen?', 'Wat zijn de bepalende factoren voor publiek gezag?' en 'Wat kunnen inspecties doen om hun publiek gezag te vergroten?'

Om acceptatie van het publiek gezag door de onderliggende mechanismen te onderzoeken en te begrijpen participeert SodM in een vierjarig onderzoeksprogramma van de Universiteit van Utrecht en de Erasmusuniversiteit in Rotterdam. SodM draagt in capaciteit en in financiële zin als partner bij aan het project '*Authoritative reputations of inspectorates in turbulent times*' onder leiding van professor J. van Erp.

2.4 Taken en prioriteiten per sector

Naast de sectoroverstijgende risico's en acties is ook per sector bepaald wat er moet gebeuren in 2022. Een aantal taken hoort bij de taken van toezichthouder. Daarnaast is er per sector gekeken naar mogelijke risico's en zijn op basis daarvan taken geformuleerd. Het gaat om de volgende sectoren:

- Gasnetten
- Gaswinning Groningen
- Geothermie
- Olie & Gaswinning
- Voormalige Steenkoolwinning
- Windenergie op Zee
- Zoutwinning

2.4.1

Gasnetten

Het accent in de sector gasnetten ligt in de komende jaren op de veiligheid bij nieuwe risico's die voortkomen uit de energietransitie. Hierbij vragen onder andere de veiligheid van particuliere gasnetten, de toenemende inzet van waterstof en het odorisatiesysteem om aandacht.

Netbeheerders zijn wettelijk verplicht een kwaliteitsborgingssysteem (KBS) te hanteren. SodM houdt toezicht op de borging van risicovolle elementen die specifiek van toepassing zijn op gasveiligheid. Op detailniveau wordt naar de werking van die elementen gekeken om zo te beoordelen of deze van voldoende kwaliteit zijn en worden nageleefd. In de dagelijkse praktijk van het toezicht op gasnetten is onderzoek naar voorvallen en ongevallen en de voorlichting daarover een belangrijke factor. Deze vinden door hun aard altijd plaats in woon- en leefomgevingen van de burger en kennen daardoor een bijzonder risico. Daarnaast stuurt SodM op het versnellen van de vervanging van brosse leidingen door netbeheerders en op het adviseren van stakeholders en overheden als het gaat om veiligheid. Tot slot versterkt SodM in 2022 de samenwerking met andere toezichthouders, om samen te komen tot kaders voor het toezicht en meer impact.

Veiligheid blijft randvoorwaarde in KBS-investeringsplannen

De invulling van het toezichtproces op netbeheerders is al enige jaren in ontwikkeling. Het uitgangspunt is onveranderd: de juiste beslissingen voor veiligheidsinvesteringen zorgen voor een hoge technische integriteit van de gasnetten met minder incidenten. Het streven voor 2022 is dat elke netbeheerder beschikt over een volledig en geïmplementeerd proces dat leidt tot onderbouwde keuzes voor de veiligheid. Toezicht op het maken van investeringsplannen is een verantwoordelijkheid van ACM, maar SodM heeft er belang bij dat veiligheidsprioritering in het KBS niet uit het oog wordt verloren door prioritering op de andere bedrijfswaarden. Daarnaast zal SodM dit jaar input leveren aan het ministerie van EZK over KPI's op het gebied van veiligheid en adviseren om die vast te leggen in regelgeving. Dit om op termijn specifiekere invulling te kunnen geven aan de indicatoren uit de Regeling Investeringsplannen en Kwaliteit Elektra en Gas (RIKEG).

In 2021 moest voor het eerst een Investeringsplan (IP) opgeleverd worden. ACM en SodM hebben besloten samen op te trekken om de toezichtlast voor de netbeheerders te verminderen en vanwege een gedeeld belang: geborgde elementen voor veiligheid/marktordening in een goed werkend KBS (risico-inventarisatie/prioritering) leiden tot de juiste investeringen in een investeringsplan. Om beide toezichthouders ervaring te laten opdoen is ervoor gekozen om dit toezicht in 2020/2021 samen te doen. Uitgangspunt voor 2022 is dat de detailinspectie deels in samenwerking met ACM zal plaatsvinden omdat er voor 2022 geen IP hoeft te worden opgeleverd.

Gaskwaliteit: op naar een goed werkend odorisatiesysteem

Het kunnen ruiken van gas (odorisatie) is een belangrijke veiligheidsmaatregel. In de praktijk is het nog niet 100% gegarandeerd dat gas ook daadwerkelijk overal en altijd ruikbaar is. SodM werkt als toezichthouder in 2022 daarom verder aan een dekkend en goed werkend odorisatiesysteem.

Het is belangrijk kritisch naar odorisatieprocessen en het toezicht daarop te kijken omdat er steeds meer variatie zit in het gas dat in Nederland wordt verwerkt (er komt immers minder gas uit Groningen), waardoor gasstromen in het net minder voorspelbaar zijn. Daarnaast zijn er grenswaarden voor de verschillende componenten uit het aardgas, maar bestaat er nog geen toezichtmethode. In 2022 start SodM met het opnemen van de risico's in de gehele keten om zo inzicht te krijgen in wat voor effect met het toezicht bereikt kan worden. Het odorisatieproces wordt verder in kaart gebracht en uitgewerkt om zo te komen tot een goed werkende toezichtmethodiek.

Versneld vervangen brosse, onveilige leidingen

Na een groot incident in 2019 met een leiding van grijs gietijzer en asbestcement hebben alle netbeheerders opdracht gekregen om de brosse leidingen van dit materiaal versneld te saneren. Gasleidingen van bros materiaal zoals leidingen van grijs gietijzer en asbestcement zijn onveilig omdat ze sneller beschadigen. Dit schaadt zowel de daadwerkelijke veiligheid als het veiligheidsgevoel van bewoners. De netbeheerders hebben een programma opgesteld om deze brosse leidingen versneld te vervangen.

SodM ziet er ook in 2022 met scherpe monitoring op toe dat het versnellingsprogramma volgens planning wordt uitgevoerd en dat de ontstane achterstanden worden ingehaald. Als er sprake is van achterstand neemt SodM gerichte maatregelen. Zo wil SodM erop sturen dat de gemaakte afspraken over volledige sanering in 2030 worden gehaald. Uiteindelijk is het doel om te komen tot een significante daling van ongecontroleerde gaslekkages.

Sectorbreed management van veiligheidsissues

Eerder bleek al dat nieuwe ontwikkelingen, zoals de komst van een nieuwe generatie slimme gasmeters, risico's met zich mee brengen. SodM houdt toezicht op de borging van de risicovolle elementen bij nieuwe ontwikkelingen om de gasveiligheid zo hoog mogelijk te houden. Risico's moeten daar waar mogelijk vroegtijdig in beeld zijn en de (potentiële) impact van issues moet effectief en adequaat beheerst worden. Dit vergt een gedegen proces van management van veiligheidsissues voor de gehele sector waarbij verschillende stakeholders zijn aangesloten. Het tijdig herkennen en breed informeren van issues zorgt ervoor dat een issue in een vroeg stadium elders in Nederland ook kan worden opgepakt.

Het managen van veiligheidsissues is voor SodM een belangrijk onderdeel van het systeemtoezicht. De branche Netbeheer Nederland heeft, met het dossier slimme meter in het achterhoofd, aangegeven de veiligheidsborging continu te willen verbeteren. SodM monitort in 2022 daarom de implementatie van het issuemanagementproces en stuurt op veiligheidsissues. Voor SodM gaat het om (veiligheid) issues met betrekking tot de kwaliteit en veiligheid van transport en distributie tot en met de meter voor (elektriciteit en) gas, en van de omgeving en publiek, medewerkers en personeel van derden. Het doel is te komen tot een goed werkend sectorbreed systeem voor het management van veiligheidsissues met aanbevelingen voor de aanpak richting andere stakeholders.

Ketenaanpak graafschade met Agentschap Telecom

Graafschades zijn de voornaamste oorzaak van lekkages bij gastransportleidingen. Het aantal schades neemt al een aantal jaren niet af; verwacht wordt zelfs dat het aantal schades door de energietransitie zal toenemen (meer drukte in de ondergrond). SodM heeft in 2021 samen met Agentschap Telecom (AT) onderzocht hoe beide partijen hierbij elkaar op het vlak van toezicht kunnen versterken en hun taken kunnen afbakenen. AT heeft een brede kijk en bevoegdheid op de gehele graafketen.

Het (reguliere) systeemtoezicht van SodM in 2022 bestaat uit het beoordelen van het kwaliteitborgings-systeem, dat alle gasnetbeheerders moeten hebben. Operationele raakvlakken met (onder)aannemers, leveranciers van materialen en diensten en afnemers hiervan kunnen direct invloed hebben op de veiligheid van de bedrijfsvoering. SodM zorgt ervoor dat deze raakvlakken geïdentificeerd en geanalyseerd zijn en worden beheerd. Het werk dat aannemers namens de beheerder uitvoeren moet consistent zijn met de eigen bedrijfswaarden. Samen met Agentschap Telecom (AT) beoordeelt SodM de wijze waarop het managen van (onder)aannemers door de netbeheerders gebeurt. Daarnaast vinden er kleinschalige veldinspecties tijdens (graaf)activiteiten plaats. Hiermee kan er een direct beeld gevormd worden hoe (onder)aannemers met de risico's en de vereisten vanuit de netbeheerder omgaan en kunnen passende aanbevelingen worden gedaan.

Onderzoeken van risico's voor assetveiligheid

Steeds vaker is stroomuitval de oorzaak van het niet-functioneren van essentiële processen. Met de vorderende energietransitie is het bovendien waarschijnlijk dat de hoeveelheid incidenten verder toeneemt. Dit leidt mogelijk tot schade aan assets door bijvoorbeeld ondergrondse verbranding van elektrakabels, de verspreiding van zoutzuur en/of blauwzuur of explosies van elektrakabels.

In 2022 gaat SodM een inventariserend onderzoek uitvoeren naar de mate waarin interferentie van elektrakabels een risico vormt voor de assetveiligheid van nabijgelegen gasleidingen (samen met ACM). Hiertoe worden incidenten geanalyseerd en wordt onderzocht op welke afstanden interferentie optreedt en hoe dit kan bijdragen aan een veiliger ontwerp van nieuwe netwerken en eventuele regulering daarvan.

Onderzoek naar en toezicht op particuliere gasnetten

Het hebben van veilige gasnetten is essentieel voor de veiligheid van burgers. Dat gaat niet vanzelf. Niet alle distributienetten zijn in beheer van één van de regionale netbeheerders. SodM is samen met ACM aangewezen als toezichthouder op de veiligheid van zogeheten particuliere (aard)gasnetten.

Eerder bleek dat SodM eigenlijk alleen in staat is om toezicht te houden op de particuliere gasnetten op een reactieve manier, op basis van incidenten. Parallel daaraan zorgt de energietransitie voor extra risico's: er komen meer spelers, er zijn nieuwe risico's waarover de kennis nog onvolledig is en er ontstaan andere netten. Mogelijk ontstaan er dus ook meer particuliere netten. In 2021 inventariseerde SodM daarom de aard en omvang van de bestaande aardgasnetten en is er een pilot gestart om de problematiek nader te duiden.

Hierop bouwt SodM in 2022 voort. Dit jaar start SodM met zoveel mogelijk risicogestuurd toezicht op de particuliere gasnetten. Daarnaast levert onderzoek inzichten op over hoe omgegaan kan worden met nieuwe, vaak nog onbekende risico's. Vervolgens zet SodM in op het creëren van bewustwording rondom het ontstaan van nieuwe netten en rondom het feit dat regelgeving op dit vlak nog ontbreekt.

Calamiteiten beheersen

Om risico's voor mens en milieu zo klein mogelijk te houden is het belangrijk dat netbeheerders calamiteiten veilig maar ook zo effectief en efficiënt mogelijk beheersen. Elke netbeheerder is dan ook wettelijk verplicht een KBS (kwaliteitborgingssysteem) te hanteren, waarvan het proces van calamiteitenbeheersing deel uitmaakt. Netbeheerders zijn organisatorisch ingericht om adequaat op te treden als er zich een calamiteit voordoet, op basis van geoefende scenario's met competent personeel en effectieve communicatie met de betrokken partijen.

SodM houdt toezicht op de borging van risicovolle elementen die specifiek van toepassing zijn op gasveiligheid. Verder ontwikkelt SodM dit jaar een eigen toezichtmethodiek voor calamiteitenplannen, want er is er nog geen toetsingskader voor de beoordeling van deze plannen. Als de plannen vervolgens beoordeeld zijn verzamelt SodM systematisch de uitkomsten van de inspecties. Zo kan zij de risico's inschatten en de voorbereiding op calamiteiten door de netbeheerders beoordelen.

Vorbereid zijn op een veilige waterstof distributie

De toepassing van waterstof als energiedrager past bij de huidige duurzame energietransitie. Het bijmengen van waterstof op de gasdistributienetten is bijvoorbeeld een manier om bij te dragen aan de reductie van broeikasgassen. Als toezichthouder op de veiligheid van gasdistributie houdt SodM toezicht op de veilige introductie van waterstof in de gasdistributienetten. Ook heeft SodM de ambitie om toezicht te houden op de nu nog niet gereguleerde 100% waterstof distributienetten. Het wettelijk kader voor waterstof distributie inclusief toezicht is nog in ontwikkeling.

Gasdistributiesysteembeheerders gaan ook pilots ontwikkelen met de distributie van waterstof. Om de veiligheid hierbij te borgen werkt SodM in 2022 aan het verder ontwikkelen van veiligheidstoezicht. Dit doet zij door het updaten van haar kennis omtrent de risico's en beheersmaatregelen ten aanzien van waterstof op bestaande gasdistributienetten en waterstofpilots. SodM zal ACM adviseren op het gebied van de te stellen voorwaarden voor de veiligheid van de waterstofpilots. Zij is hierover in gesprek met het Ministerie van EZK. SodM bereidt zich verder voor op een toezichthoudende rol bij de pilots. SodM draagt bij aan (kennis)netwerken, ontwikkelt een toezichtmethodiek voor waterstoftransport (< 16 bar) en levert input aan het Ministerie van EZK voor de nog op te stellen wet- en regelgeving.

Aandacht voor veiligheid in wetgeving

De nieuwe Energiewet en onderliggende wetgeving wordt in 2022 verder uitgewerkt door het Ministerie van EZK. SodM rondt in 2022 een onderzoek af dat de eigenaren van private netten in beeld brengt en zij informeert de minister hierover.

Naast het doen van onderzoek levert SodM input voor de ontwikkeling van het wettelijke kader voor nieuwe gassen, zoals waterstof en biogas. SodM heeft als doel te voorkomen dat (delen van) distributienetten zonder de benodigde sturing op veiligheid worden aangelegd en beheerd. Verder adviseert SodM in 2022 het Ministerie van EZK over de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van lagere wetgeving van de Energiewet. Hierbij is er veel aandacht voor het verbeteren van de effectiviteit van het systeemtoezicht op het kwaliteitsbeheersysteem van de beheerders (en de daarbij behorende rapportageverplichtingen). SodM beoogt slagvaardiger op te treden om zo gevaarlijke situaties te voorkomen en een betere basis te leggen voor datagedreven toezicht.

In Groningen zijn de nadelige gevolgen van de gaswinning omvangrijk. Er moeten op grote schaal gebouwen beoordeeld worden. Een aanzienlijk deel van de gebouwen voldoet niet aan de gestelde veiligheidsnorm en moet versterkt worden. Een deel van de bewoners ervaart al lange tijd stress door de onrust die daarmee gepaard gaat. Sommigen van hen kampen met gezondheidsschade. SodM houdt systeemtoezicht op de versterkingsoperatie en op een veilige afbouw van de gaswinning, de abandonnering van de assets en de (lange termijn) nazorg inclusief de monitoring van de bodembeweging. Op grond van dit toezicht adviseert SodM de staatssecretaris van EZK over het jaarlijkse operationele plan voor de gaswinning en over de voortgang van de versterking.

Adviseren van de staatssecretaris over de gaswinning in Groningen

SodM adviseert de minister bij het nemen van het jaarlijkse winningsbesluit. In het advies van SodM staat een beoordeling van de veiligheidsrisico's als gevolg van de gaswinning. SodM kijkt kritisch naar de jaarlijks door TNO uitgevoerde en vervolgens door de NAM aangeleverde risicoberekeningen. In 2022 zal SodM ook adviseren over de mogelijke tijdelijke verhoging van de gaswinning als gevolg van de vertraagde oplevering van de stikstoffabriek in Zuidbroek en de hoger dan verwachte vraag uit Duitsland. Daarnaast houdt SodM de ontwikkeling van het risico nauwlettend in de gaten. Als daar aanleiding toe is, adviseert SodM de staatssecretaris ook ongevraagd, op eigen initiatief.

Adviseren over de versterkingsopgave

Het versterken van huizen in Groningen moet er (in combinatie met de afbouw van de gaswinning) voor zorgen dat het in Groningen net zo veilig is als in de rest van Nederland. De snelheid waarmee de versterking wordt uitgevoerd ligt nog steeds te laag. Dit heeft negatieve effecten op de inwoners van het aardbevingsgebied. Ten eerste is een huis dat niet aan de geldende veiligheidsnorm voldoet minder veilig en loopt een bewoner een groter risico op overlijden dan elders in Nederland. Daarnaast blijkt dat er door de onzekerheid en het lange wachten stress- en gezondheidsklachten ontstaan. Bewoners voelen zich in de steek gelaten door de overheid.

SodM volgt ook in 2022 de aanpak en uitvoering van de versterkingsopgave, bijvoorbeeld door de beoordeling van het Meerjarenversterkingsprogramma (MJVP), door de jaarlijkse voortgangsrapportage, de beoordeling van de Lokale Plannen van Aanpak (LPA's) en consultatie van adviezen van het ACVG aan de staatssecretaris. SodM zet in op het behalen van de deadline die de staatssecretaris zich heeft gesteld (uitvoering versterking gereed in 2028) en vanuit daar terug te rekenen naar wat nodig is om die te halen. SodM brengt vertragende factoren in kaart en adviseert over het wegnemen daarvan. Daarbij heeft SodM niet alleen oog voor de gebruikte techniek, maar geeft ook advies over hoe de taken rondom de gaswinning georganiseerd zijn. Een eenduidige aansturing van de versterkingsopgave is nodig om tot de vereiste versnelling te komen.

Toezicht houden op onderhoud van installaties

Onderhoud wordt in de praktijk regelmatig uitgesteld. Dat brengt risico's met zich mee, want als het onderhoud van een installatie tekortschiet, vergroot dit de kans op calamiteiten. Denk hierbij aan onder andere lekkage van gevaarlijke stoffen. Ook heeft de kwaliteit van het onderhoud invloed op latere fasen, bijvoorbeeld als er gekozen wordt voor hergebruik van de installatie. In situaties waarbij de levensduur van installaties wordt verlengd beziet SodM kritisch of het onderhoud op orde is en of de installatie geschikt is voor de activiteiten.

Vanwege het belang van goed onderhoud voor de veiligheid geeft SodM in 2022 prioriteit aan het verkleinen van de risico's bij onderhoud van installaties in Groningen. SodM geeft bij veldinspecties bij de NAM specifiek aandacht aan het onderhoud van installaties met een verlengde levensduur en monitort dat zorgvuldig.

Toezicht op de afbouw van de gaswinning in Groningen

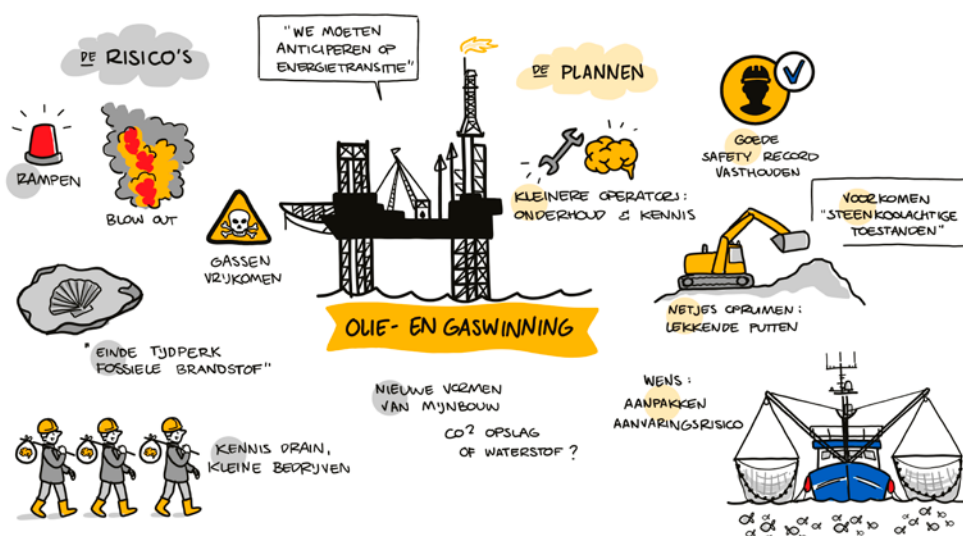
De gaswinning in Groningen wordt de komende jaren beëindigd. Afbouw van de gaswinning is een belangrijk maatschappelijk thema in Groningen. Vaststaat dat de afbouw zorgvuldig moet gebeuren. SodM houdt toezicht op het sluiten en abandonneren van installaties in Groningen en de monitoring van de seismiciteit, die zich nog tientallen jaren nadien kan voordoen.

Bij de abandonnering van installaties in Groningen houdt SodM toezicht op het veilig ontmantelen en achterlaten van de installaties en het gebied. Hierin zijn meerdere fasen te onderscheiden: het beëindigen van de productie, het abandonneren van de put, het opruimen en ontmantelen van de bovengrondse infrastructuur, het terugbrengen van de locatie in originele staat en de monitoring en nazorg. Met haar toezicht op alle fasen van abandonnering borgt SodM dat de stappen zorgvuldig worden doorlopen. Dit voorkomt mogelijke milieuschade door bijvoorbeeld lekkende putten.

In 2021 ging SodM met een aantal belangrijke stakeholders in gesprek: de aardbevingsgemeenten, provincie, omgevingsdienst, bewonersverenigingen en wetenschappers. Naar aanleiding hiervan zal SodM haar toezicht op de afbouw en communicatie over het toezicht nader vormgeven. SodM reserveert daarnaast capaciteit voor het beantwoorden van vragen, het horen van ervaringen van burgers en het gesprek met de andere stakeholders.

2.4.3

Olie- en gaswinning

Naast het reguliere toezicht- en advieswerk en het onderzoek naar ongevallen en voorvallen geeft SodM in 2022 ook prioriteit aan specifieke risico's in de sector olie- en gaswinning. Zo besteedt SodM capaciteit aan achterstallig onderhoud, de risico's bij onderhoudstops en is er aandacht voor de waterinjectielocaties. Daarnaast gaat extra aandacht uit naar de kwaliteit van de leefomgeving en bescherming van het milieu. Dit leidt tot een focus op het beheersen van risico's door gevaarlijke stoffen en meer toezicht op het naleven van milieuvorschriften in vergunningen.

Voorkomen van schade door gasontsnapping door inspecties en wetenschappelijk onderzoek

Gassen die vrijkomen uit een systeem onder hoge druk vormen een aanzienlijk risico in de olie- en gassector, met mogelijk grote gevolgen. SodM ziet er daarom op toe dat de systemen goed worden onderhouden. Het gaat hierbij om de *Well Integrity Management Systems* (WIMS). Uit veldinspecties in 2021 bleek dat er soms sprake is van achterstallig onderhoud. Hierdoor is er een vergroot risico op een verlies aan putintegriteit. In het meest ongunstige scenario kan dit leiden tot explosiegevaar, ongewenste milieubelasting en blootstelling van werknemers en de omgeving aan gevaarlijke stoffen.

In 2022 inspecteert SodM operators die nog niet recent gecontroleerd werden: het *Well Integrity Management System* (WIMS) van elke operator wordt op systeemniveau getoetst, waarna er, in het kader van putinterventies en boringen, ook locaties bezocht worden voor een veldinspectie. Zo wordt er gekeken of de belangrijkste risico's zijn geadresseerd, of het systeem op orde is, maar ook of de juiste maatregelen voor die risico's vastgesteld zijn.

Ook treedt SodM in gesprek met de branche, grondeigenaren en andere betrokken partijen om haar rol en de daarbij horende verwachtingen nader toe te lichten. Verder worden er twee wetenschappelijke onderzoeken uitgevoerd over de thema's 'Meetcampagne methaanemissies op zee' en 'Methaanmigratie in West-Nederland'. Eind 2022 heeft SodM naar verwachting een completer beeld van de branche.

Ingrijpen op achterstallig onderhoud

Al enige tijd is het proces gaande dat bestaande gasvelden minder gas opleveren en dat velden worden verlaten. Hierbij is het belangrijk dat er voldoende aandacht is en blijft voor onderhoud en dat er voldoende financiële middelen worden vrijgemaakt. Als het onderhoud in de operationele fase niet op peil is, is er immers meer kans op gevaarlijke situaties.

Recente constatering van SodM in het werkveld laten zien dat er op een aantal locaties sprake is van een mogelijk gevaarlijke situatie. Als SodM een gevaarlijke situatie constateert, dan legt zij de activiteiten ter plekke stil. Om inzicht te hebben in waar welke risico's spelen en in welke mate, wil SodM in 2022 aan de hand van steekproeven nader inventariseren op welke locaties en in hoeverre er sprake is van achterstallig onderhoud. Zo brengt SodM de potentieel kwetsbare installaties in kaart en kan waar nodig ingrijpen. Vervolgens kan SodM met de operators verder invulling geven aan het thema *Asset Integrity Management Systems* (AIMS).

Meer inzicht in risico's bij onderhoudstops

Jaarlijks vinden er op verschillende locaties onderhoudstops plaats. Tijdens deze stops worden installaties geopend en voeren aannemers werkzaamheden uit. Uit ervaring van SodM blijkt dat er juist dan veel ongevallen en voorvallen plaatsvinden, omdat het werk vaak risicovol is. Denk hierbij aan werken op hoogte, werken in besloten ruimtes en blootstelling aan hitte of gevaarlijke stoffen. Goede arbeidsomstandigheden zijn dus cruciaal.

SodM zet in 2022 in op het vergroten van het inzicht in het veilig werken tijdens onderhoudstops. Zij voert een toets uit van het complete zorgsysteem bij meerdere operators en subcontractors. Op basis van werkplannen van de ondernemingen verkrijgt SodM inzicht in de geplande stops en de communicatie hierover met de omgeving. Vervolgens voert zij bij verschillende onderhoudstops controles uit. De resultaten van de inspecties deelt SodM met NOGEPa zodat er een leercurve bij de ondertoezichtgestelden kan ontstaan. Zo komt er meer inzicht in de omgang met risico's op ongevallen en op de systemen die ondernemingen hanteren om veilig werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Consequent toezien op vergunningen en locaties

Als toezichthouder dient SodM het overzicht te hebben en te houden op zaken die vergund zijn en hetgeen dat er daadwerkelijk plaatsvindt. Het blijft belangrijk daar aandacht aan te geven, omdat vergunningen niet altijd op orde blijken te zijn. Hierdoor is niet altijd voldoende inzichtelijk welke risico's er op verschillende locaties in de praktijk zijn. Om hier op goede wijze gehoor aan te blijven geven kijkt SodM in 2022 bij alle locatie-/installatiebezoeken structureel naar de vergunningen.

Toezicht op naleving vergunningen en helder communiceren over waterinjectieputten

SodM houdt via inspecties op locatie toezicht op de injectie van productiewater. Daarbij controleren inspecteurs bijvoorbeeld of alleen het vergunde productiewater wordt geïnjecteerd en of de injectiedrukken aan de voorwaarden in de vergunning voldoen. Daarnaast is gebleken dat een aantal waterinjectieputten beschadigd is. Als er niet vergunde bodemvreemde stoffen in de bodem terecht komen, leidt dit mogelijk tot milieuschade en vervuiling van het grondwater.

In samenwerking met onder meer ILT voert SodM in 2022 inspecties op waterinjectieputten uit. De locaties worden fysiek gecontroleerd, vrachtbrieven worden gecheckt en SodM gaat na of er conform de vergunningen en systemen wordt gewerkt. Daarnaast analyseert zij steekproeven van vrachtladingen en de waterstroom. Parallel hieraan loopt er een onderzoek naar de effecten van mijnbouw hulpstoffen. Ten slotte besteedt SodM aandacht aan het transparant communiceren naar burgers en overheden.

Aanvaringsrisico's op de Noordzee verkleinen

Met de toenemende bedrijvigheid op de Noordzee lijkt ook het aantal incidenten waarbij sprake is van een (bijna-)aanvaring toe te nemen. Als er een aanvaring met een olie- en gasproductie-installatie zou plaatsvinden, heeft dit mogelijk grote gevolgen voor mens, milieu, flora en fauna. Zo is er kans op explosiegevaar, brand en lekkage van gevaarlijke stoffen. Deze risico's wil SodM zoveel mogelijk reduceren.

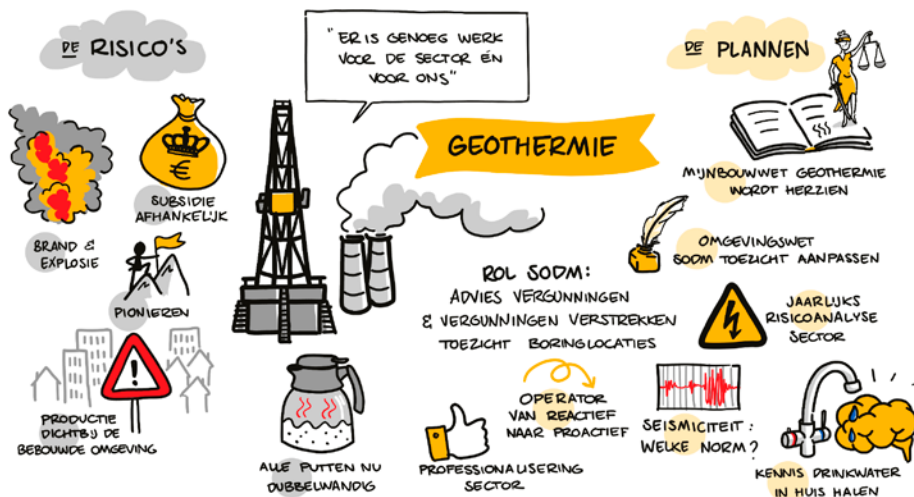
SodM maakt met verschillende maatschappelijke partijen (waaronder de Kustwacht) afspraken om een strategie te bepalen waarin de mogelijke bedreigingen inzichtelijk worden. Na het samenbrengen en analyseren van beschikbare data bij toezichthoudende partners bepalen de stakeholders gezamenlijk een strategie en een uitvoering met als doel het risico op aanvaringen terug te brengen.

Onderzoek doen naar methaanemissie op zee en op het land

SodM laat onderzoek uitvoeren naar methaanemissies bij verlaten putten op de Noordzee. Het onderzoek geeft meer inzicht in methaanemissies uit de Noordzeebodem en draagt bij aan de wetenschappelijke kennis over klimaatverandering. De directe aanleiding voor dit onderzoek is een aantal wetenschappelijke artikelen en Kamervragen.

SodM heeft TNO gevraagd eerdere publicaties te beoordelen/becommentariëren. Dit leidde tot een wetenschappelijke gedachtenwisseling. Vervolgens werd een meetcampagne op zee gepland. De campagne is uitgevoerd door het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ), in nauwe samenwerking met TNO. Met de zogenaamde 'Meetcampagne methaanemissies op zee' is onlangs gestart. In totaal duurt het onderzoek, waarbij een onderzoekschip wordt ingezet, vier jaar. SodM wil hiermee zicht krijgen op de omvang van methaanemissies én of het gaat om natuurlijke methaanuitstoot of om uitstoot die veroorzaakt wordt door lekkende putten. Dat laatste is van belang voor het toezicht op de (voormalige) eigenaren van die verlaten putten.

Ook het onderzoek op land naar methaanemissies wordt voortgezet. In 2022 start SodM een wetenschappelijk onderzoek met de titel 'Methaanmigratie in West-Nederland'. Dit zal bijdragen aan de kennis over hoe methaan zich in de ondergrond beweegt.

Het aantal geothermie-activiteiten neemt ook in 2022 verder toe, onder andere door de energietransitie. SodM vindt het belangrijk dat er aandacht is voor de hele levenscyclus van een geothermieproject om zeker te stellen dat een geothermiebedrijf vanaf de aanvang *in control* is. Dit houdt ook in dat het bedrijf verantwoordelijkheid neemt voor de nazorgfase om schade op alle fronten te voorkomen of te minimaliseren. Zo wordt voorkomen dat schade uiteindelijk op de maatschappij afgewenteld wordt. Vanuit de wetgeving vindt SodM het wenselijk dat er voor het risico op schade door geothermiewinning een heldere norm wordt gesteld.

Advies, toezicht en onderzoek

De risico's waarom het gaat zijn thema's als seismiciteit, lekkage van productiewater naar de ondergrond, overlast naar de omgeving, financiële zekerheid en de aankomende nazorgfase. Vanwege eerdere problemen met putintegriteit bij de bestaande winningen ligt voor SodM ook dit jaar de focus op het borgen van de integriteit van alle geothermieputten. Daarnaast is inspecteren tijdens de boringen en op de winningslocaties belangrijk om de veiligheid voor mens en milieu te waarborgen en overlast en hinder te voorkomen, nu en in de toekomst. Tot slot zorgen technische ontwikkelingen, de komst van de nieuwe mijnbouwwet en de omgevingswet ervoor dat SodM het vizier op de toekomst blijft richten.

Bescherming van grond- en drinkwatervoorraden, aandacht voor putontwerp en -integriteit

Putten voor geothermie moeten zodanig ontworpen zijn dat bij het gebruik ervan vloeistoffen in de put en het reservoir blijven. Als dat niet is het geval is, ontstaat er een risico op lekkage van productiewater naar de ondergrond, waardoor vervuiling van grond- en drinkwater kan ontstaan.

SodM streeft ernaar het grondwater te beschermen door (ernstige) schade in putten te voorkomen. Door toezicht op de putten kan vervuiling en aantasting van grondwater worden verhinderd. En als er onverhoopt toch ergens een lekkage ontstaat moet deze snel worden opgespoord, en liefst ook direct worden gesaneerd. In drinkwater- en andere kwetsbare gebieden mag er sowieso niet worden geboord. Zo blijven de risico's voor drinkwater, natuur en gezondheid zo klein mogelijk en worden kwetsbare gebieden beschermd.

Alle operators van enkelvoudige en dubbelwandige putten worden daarom jaarlijks onderworpen aan een WIMS thema-inspectie (een inspectie naar het *Well Integrity Management System*. SodM streeft ernaar dat in de toekomst alle putten een goedgekeurd en geaudit WIMS hebben en dus integer zijn voor een langdurige periode.

Geothermie in de gebouwde omgeving, aandacht voor veiligheid en overlast

Er komen steeds meer geothermieprojecten in binnenstedelijke gebieden. De warmte van een geothermiebron leent zich uitstekend voor inpassing in een nieuw of bestaand stadsverwarmingsnetwerk. Tegelijkertijd is de aanleg, de winning, het onderhoud en aan het eind de ontmanteling van geothermie een industriële activiteit, die veilig moet gebeuren. Daar ziet SodM ook in 2022 op toe. Geluid en geluidsoverlast, emissies en veiligheidscontouren voor het omgaan met brandbare stoffen (zoals geogas dat als bijvangst bij het water zit) zijn aandachtspunten. Bij de advisering op de vergunningverlening en het toezicht op de booractiviteiten en de winningsfase toetst SodM of voldaan wordt aan normen en regelgeving.

Scheurvorming in afsluitende lagen voorkomen

Boven een reservoir (en soms ook tussen reservoirs van één put) zit een afsluitende laag. Deze laag kan gaan scheuren door bijvoorbeeld afkoelingseffecten of door onder hogere druk water te injecteren. Als de afsluitende laag beschadigd raakt, kan het water naar andere lagen stromen. Dit leidt soms tot bewegingen van de bodem in de vorm van daling of stijging. Hierdoor kunnen trillingen/aardbevingen ontstaan. Daarnaast zijn er mogelijk gevolgen voor het milieu. Zo kan het zoute water uit een geothermiereservoir in de bovenliggende lagen terechtkomen.

Op dit moment is er vanuit het ministerie van EZK nog geen duidelijke norm bepaald voor de toelaatbaarheid van scheurvorming. SodM vindt dit niet wenselijk omdat de integriteit van de afsluitende laag belangrijk is. Daarom heeft zij in 2021 een toezichtsignaal afgegeven aan het ministerie om de norm vast te stellen. SodM besteedt in 2022 in het toezicht extra aandacht aan het onderzoeken van de mate waarin operators de bestaande injectievoorwaarden (o.a. op het vlak van injectiedrukken, temperaturen, debieten) naleven.

Volgen van ontwikkelingen bij geothermie en daarop acteren

Geothermie is volop in ontwikkeling, zowel waar het gaat om techniek als waar het gaat om wetgeving. Er worden dan ook regelmatig nieuwe inzichten opgedaan. Enkele voorbeelden van ontwikkelingen die gaande zijn en die vervolgens vragen oproepen, zijn:

- financiële zekerheden voor onderhoud en ontmanteling van installaties: hebben bedrijven voldoende middelen om veilig onderhoud te doen en de locatie op te ruimen?
- het gebruik van oude gasvelden voor geothermie: wat zijn bijvoorbeeld de gevolgen hiervan?
- interactie met voormalige steenkoolwinning en zoutwinning: leidt dit bijvoorbeeld tot versnelde integriteitsissues door de eerdere activiteiten?
- de wens van de sector om te werken met industriestandaarden: hoe gaat SodM om met standaarden in de handhaving?

SodM volgt als adviseur en toezichthouder nauwgezet alle directe en indirecte geothermie-ontwikkelingen. Hiertoe monitort zij wat er gebeurt in de sector, volgt zij lopende onderzoeken en houdt zij zicht op de resultaten, vanaf de vergunningsaanvragen tot aan inspecties. Bij elke ontwikkeling wordt bezien wat voor effect dit heeft op wetgeving, toezicht en advisering en wordt besloten of er actie nodig is.

Het toezicht op steenkoolwinning kenmerkt zich door de toezichthoudende rol van SodM op nog niet beëindigde steenkoolactiviteiten van vergunninghouders en door de beheersing van de na-ijlende effecten van steenkoolwinning. Voor de veiligheid is het van belang escalatie van na-ijlende effecten, bijvoorbeeld bij zogenoemde sinkholes, te voorkomen. SodM adviseert de minister, de provincie Limburg en de betrokken stakeholders over de beheersing van risico's. Met name door de inbreng van kennis, het adviseren en het doen en duiden van onderzoek. Ook besteedt SodM in 2022 opnieuw aandacht aan het veiligheidstoezicht op de nog bestaande vergunninghouders met mijnbouwschachten. Tot slot wordt er in 2022 ingezet op het beperken van de effecten van stijgend mijnwater.

Integriteit van mijnbouwschachten

Als toezichthouder streeft SodM naar een duurzaam veilige situatie, bijvoorbeeld bij de mijnschachten van de voormalige steenkoolwinning in Limburg. Door het toezicht (tijdelijk) te intensiveren kunnen de risico's beter worden ingeschat en kunnen nadelige effecten worden voorkomen of gereduceerd. De reden hiervoor is het toenemende risico op (milieu)schade en letsel naarmate de tijd verstrijkt en toezicht uitblijft. Zo zijn de industriële schachten in het verleden mogelijk niet altijd adequaat afgesloten en is er hier meer risico op instabiliteit dan eerder werd aangenomen. Bij historische, pre-industriële schachten kunnen er bij saneringswerkzaamheden Arbo-risico's en risico's op (milieu)schade optreden. Niet alle industriële mijnschachten zijn afgesloten. Bij deze nog actieve mijnbouwwerken ziet SodM erop toe dat de integriteit van de openstaande schachten goed wordt bewaakt en dat er stappen genomen worden tot definitieve afsluiting of eventueel hergebruik, bijvoorbeeld in het kader van de energietransitie.

Door goed systeemtoezicht wil SodM het bewustzijn rondom de zorgplicht en de verplichtingen van operators vergroten. De voormalige concessiehouders/operators van verlaten schachten en mijnbouwwerken hebben immers een eeuwigdurende zorgplicht. Deze moet wel worden opgepakt. Bij de historische schachten houdt SodM in 2022 daarom toezicht op de voortgang van de hersteloperaties en adviseert over de mijnbouwkundige risico's rondom (boor)werkzaamheden bij voormalige mijnbouwwerken. Bij de actieve mijnbouwwerken van DSM gaat het om het uitvoeren van toezicht op de houding van DSM rondom de monitoring van de integriteit van de Beatrix-schachten.

Signaleringsysteem bodembewegingen

Het Informatiecentrum Nazorg Steenkoolwinning ontwikkelt in het voormalige winningsgebied van steenkool een signaleringsstelsel voor bodembewegingen. SodM kiest voor aansluiting bij dat stelsel, want zij streeft ernaar de effecten van de voormalige steenkoolwinning vast te leggen en escalatie te monitoren. Zij stimuleert daarom uitbreiding ervan met inspecties en SAR-satellietmetingen.

Om verzakkingen en sinkholes tijdig te signaleren biedt SodM bovendien ondersteuning bij de ontwikkeling van een systematiek waarin ook kleinere signalen mee worden genomen in het bewakingsstelsel van de bodembewegingen. Daartoe onderzoekt zij in 2022 de ontwikkelingen in bodembeweging en doet zij steekproefsgewijs waarnemingen naar gebouwschade. Zo verkrijgt SodM een beeld van de ontwikkeling van bodembeweging in zones met geologische breuken en een mogelijke relatie met schade aan gebouwen. Door deze bijdrage en door onderzoek door TNO beschikt de Commissie Mijnbouwschade straks over de juiste middelen om bij gebouwschade een verband met steenkoolwinning aan te tonen of uit te sluiten.

Beperking effecten van stijgend mijnwater

Als er op een locatie ooit mijnbouwactiviteiten hebben plaatsgevonden, dan kan er blijvend een risico voor de ondergrond bestaan. Zo is stijgend mijnwater soms van invloed op de kwaliteit van het diepe grondwater door vermenging en verontreiniging met bepaalde stoffen. Naast financiële schade bestaat het risico dat bronnen onbruikbaar worden. Daarnaast moet voorkomen worden dat dit water in de voedselketen terecht komt.

Net over de grens in Duitsland zijn geringe hoeveelheden PCB-stoffen in het mijnwater gedetecteerd. Dit kan invloed hebben op het grondwater dat gebruikt wordt voor drinkwater en de (levensmiddelen) industrie. Door de Duitse overheid is daarom verzocht om informatie-uitwisseling hierover met de provincie Limburg. In samenspraak met hen en het waterschap streeft SodM ernaar om de risico's zoveel mogelijk te beperken.

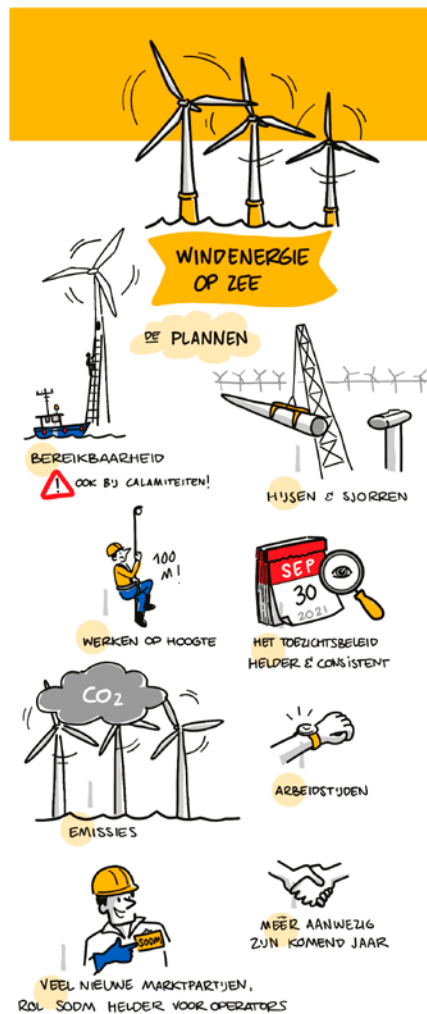
Inmiddels zijn er in opdracht van de provincie Limburg zeven monitoringsboringen uitgevoerd en toegevoegd aan een monitoringsprogramma. In de eerste helft van 2022 zijn de eerste resultaten naar verwachting bekend. Vervolgens kan SodM controleren of de risicosignalering consequent wordt toegepast. SodM stelt dan vast wat het huidige risiconiveau is en wat de verwachtingen voor de komende jaren zijn. Daarnaast wil SodM alert blijven op signalen over de PCB's in het mijnwater en de mogelijke effecten daarvan. SodM volgt de ontwikkeling van het risiconiveau dus nauwgezet en monitort of er passende maatregelen worden genomen. Gezien de stijging van het mijnwater houdt zij ook op langere termijn de vinger aan de pols. Daarom voert zij ook zelf onderzoek uit.

Risico's beperken door toezicht op mijnbouwwerken

Tallose Limburgse mijnbouwwerken en schachten zijn niet meer in gebruik. Toch blijft hier aandacht naar uitgaan, want het is zaak te voorkomen dat gevaarlijke stoffen in het milieu terechtkomen. Daarnaast is het belangrijk te weten wat de opties, effecten en risico's van de verschillende locaties zijn. Als gekozen wordt voor het hergebruik van verlaten mijngangen, dan moeten de risico's en effecten voor een nieuwe toepassing worden bepaald. Zo is voor het bedrijven van geothermie in een voormalige steenkoolmijn kennis van de interactie tussen beide mijnbouwvormen essentieel. Immers, als de risico's niet goed worden geïnventariseerd kunnen na-ijleffecten worden versterkt.

In 2022 zet SodM in op verder toezicht op de mijn van DSM en de Beatrix-schachten. Deze schachten zijn al ruim 30 jaar niet gebruikt en zijn de laatste jaren maar beperkt gecontroleerd op constructieve en milieuhygiënische integriteit. Als ze worden hergebruikt is een goed zicht op de integriteit en staat ervan noodzakelijk. Verder houdt SodM toezicht op de risico-inventarisatie van het Mijnwaterproject. Hiermee, en met het proactief doen en volgen van ander onderzoek, wil zij komen tot een niveau van waakzaamheid voor de afgesloten schachten. Pas als ze veilig worden bevonden zijn ze klaar voor hergebruik.

Eén initiatief op het gebied van mijnwater is al gestart; de herontwikkeling van de schachten is wellicht binnenkort aan de orde. Het controleren of alle risico's goed in kaart zijn gebracht en waar nodig gemitigeerd zijn, is voor SodM een belangrijke, preventieve toezichtactie. Daarnaast wordt in Heerlen het gangenstelsel van schachten gebruikt voor het winnen van geothermische warmte en het opslaan van koude en warmte in het mijnwater. Er zijn plannen voor verdere uitbreiding. Hier is toezicht nodig om de risico's te minimaliseren.

De bouw van windparken is in volle gang. De Borssele-windparken voor de Kust van Zeeland zijn operationeel en de windparken 'Hollandse Kust Zuid' worden nu gebouwd. Gelijktijdig wordt de bouw van windparken Hollandse Kust Noord voorbereid en heeft het kabinet de ambitie om de bouw tot 2031 verder te versnellen. SodM houdt toezicht op de veiligheid van mens en milieu bij het bouwen en onderhouden van windmolenparken op de Noordzee. Daarnaast houdt zij toezicht op de arbeidsveiligheid en werktijden op de locaties op zee. Doordat er de komende jaren grofweg elk jaar een park bij komt, neemt ook het toezicht in omvang toe. Het accent ligt op de veiligheid van personen die werkzaam zijn in deze sector.

In 2022 ligt de nadruk tijdens de inspecties onder andere op de risico's van activiteiten als hijsen en sjoeren en werken op hoogte. SodM heeft daarnaast extra aandacht voor de constructieve veiligheid van de windturbines. Ook is er capaciteit gereserveerd voor het verder verbeteren van het toezicht.

Meer zicht op (risico's van) stoffenemissies

Omdat er steeds meer gebruik gemaakt wordt van windenergie op zee is het belangrijk om te weten welke stoffen hierbij in welke mate gebruikt worden en hoe operators omgaan met de borging van risico's. Sommige stoffen vormen namelijk een gevaar voor mens en milieu. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van bepaalde coatings of het broeikasgas SF₆. Het RIVM heeft globaal onderzocht welke stoffen er kunnen vrijkomen en hoe de emissie van deze stoffen te beperken is. SodM wil hierop aansluiten en hieraan verder invulling geven om milieuvervuiling en gezondheidsschade te voorkomen.

In 2022 gaat SodM onderzoeken of de stoffen die in het RIVM-rapport worden genoemd daadwerkelijk aan de regelgeving voldoen. Zij wil daarnaast meer weten over de potentiële effecten van de emissies van die stoffen in relatie met overige activiteiten en de blauwe economie rondom offshore-windparken, zoals viskweek, zeeboerderijen et cetera. Verder wil zij in breder verband aandacht vragen voor het onderwerp met als doel te komen tot een reguleringsstelsel zoals dat al bestaat voor offshore olie- en gaswinning. Hiermee verkrijgt SodM meer zicht op de stoffen die er bij windparken gebruikt worden en wat daar de (milieu)risico's van zijn.

Aandacht voor constructieve veiligheidsaspecten windparken

Een risico dat optreedt bij windturbines op zee, is het bezwijken van een constructie of delen ervan. Als de veiligheid van dit soort constructies niet goed gewaarborgd wordt, dan levert dit mogelijk gevaar op voor mens en milieu. Op dit moment is er nog onvoldoende inzicht in de mate waarin operators dit aspect beheersen.

SodM zet in 2022 in op het waarborgen van de constructieve veiligheid van offshore constructies en houdt toezicht op de naleving van de regelgeving (normen, certificering, wetgeving). Dit is bijvoorbeeld relevant bij de vraag of oude windparken langer mogen blijven staan. Hiertoe werkt ze aan het (af) maken van een werkinstructie en voert ze kantoor- en veldinspecties uit. SodM heeft als streven om de operators alle aspecten gericht op constructieve veiligheid te laten beheersen.

Veilig overstappen van en naar arbeidsplaatsen

Door de bijzondere situatie van werkzaamheden in en rond windturbines op zee brengt het veilig bereiken van de arbeidslocatie bijzondere risico's met zich mee. Het overstappen naar een offshore installatie, windturbine of schip kent, net als het werken in een windturbine, mogelijke gevaren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan valgevaar, beknelling, verdrinking et cetera.

SodM heeft net als in voorgaande jaren ook in 2022 als taak te controleren of overstappen op de juiste en meest veilige manier gebeurt. Daarnaast houdt zij toezicht op het naleven van regelgeving en normstellingen. Zonder toezicht door SodM worden er mogelijk hulpmiddelen gebruikt die goedkoper zijn voor de operator maar die wellicht minder veilig zijn voor de werknemer. Daarom houdt SodM thema-inspecties op zowel kantoren als offshore-locaties. Verder informeert zij de branche over de inspectieresultaten en genereert ze meer aandacht en bewustzijn omtrent het thema veiligheid bij werkgevers.

Vergroten veiligheid bij hijsen en sjoeren

Binnen de offshore windbranche komt zwaar werk in de vorm van hijsen en sjoeren veel voor. Hierbij gaat het vaak om zware lasten en lastige omstandigheden als deining en wind. Daarbij lopen medewerkers het risico getroffen te worden door een vallend voorwerp of bekneld te raken tussen last en omgeving. Dit kan leiden tot ernstig letsel. Vanwege de toenemende prestatiedruk binnen de sector wordt er mogelijk minder tijd genomen voor het uitvoeren van werkzaamheden en is er mogelijk minder vakbekwaam personeel beschikbaar.

SodM geeft in 2022 prioriteit aan het hijsen omdat met name bij grote hijswerkzaamheden offshore de gevolgen van een ongeval catastrofaal kunnen zijn. Ook zijn hijsen en sjoeren bij uitstek werkzaamheden waarbij tijdwinst te behalen valt. Zonder goed toezicht is er een vergrote kans op ongelukken met dergelijke werkzaamheden. SodM voert daarom top-down en bottom-up inspecties uit. Verder genereert zij aandacht voor de risico's door zowel bij de operator zelf te inspecteren als bij de verantwoordelijke werkgever.

Veilig werken op hoogte

Bij werkzaamheden op en aan windparken treden er veel situaties op waarin op gevaarlijke hoogte gewerkt wordt. Hierbij is sprake van valgevaar. Hoewel het risico bij bouw- en constructiewerkzaamheden op hoogte niet volledig weggenomen kan worden, kent Nederland op dit moment een behoorlijk goed veiligheidsniveau.

Bij werkzaamheden in windmolenparken is in 2022 opnieuw toezicht nodig om te zorgen dat het aantal incidenten laag blijft. Zonder toezicht bestaat immers het risico dat de aandacht voor dit thema verslapt. Dit komt onder andere door de instroom van werknemers uit andere landen en uit andere branches. Hier gelden vaak andere normen op dit gebied. SodM kan in 2022 met slechts een geringe inspanning de aandacht vasthouden door bij elke operator kantoor- en veldinspecties uit te voeren.

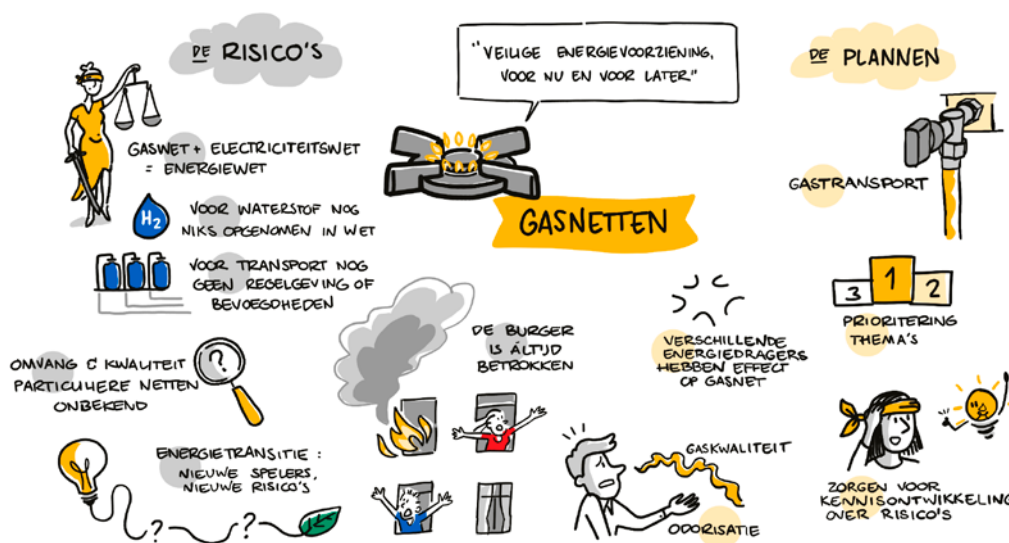
Controle op naleving van de arbeidstijden

Om te voorkomen dat er medewerkers worden uitgebuit of oververmoeid raken, met alle risico's van dien, is controle op het naleven van de arbeidstijden van belang. Het is vanuit de verantwoordelijkheid van SodM als toezichthouder van belang te voorkomen dat (onder)aannemers druk uitoefenen of zich niet (geheel) aan de regels houden. In 2020 kwamen klachten hierover binnen van vakbonden en individuele personeelsleden. Deze kunnen wijzen op het niet-naleven van arbeidstijden en worden daarom serieus genomen.

In 2021 zijn enkele inspecties gedaan. Deze zet SodM voort in 2022 om een beeld te krijgen van de sector en te zorgen dat operators een goede manier van registreren gebruiken. Hiertoe vinden dit jaar controles plaats op systeemniveau en op locatie. Daarnaast inspecteert zij met behulp van korte interviews met personeelsleden of de arbeidstijden en de vrijwilligheid ervan worden nageleefd. Hiermee streeft SodM na dat operators en (onder)aannemers zich aan de voorgeschreven arbeidstijden houden.

2.4.7

Zoutwinning

Het accent in de sector zoutwinning ligt de komende jaren op het veilig opereren en beëindigen van cavernes ('abandonneren') en voorkomen dat de samenleving opdraait voor de kosten van de benodigde nazorg. De integriteit van de cavernesystemen staat centraal, nu en in de toekomst. Op milieugebied is ook de integriteit van putten in 2022 een voortdurend aandachtspunt.

Toezien op schoon bodem- en grondwater

Om verontreiniging van bodem en grondwater, risico's voor drinkwater, natuur en gezondheid te voorkomen houdt SodM toezicht op de acties die operators uitvoeren. Zo wil zij (te) late en inadequate detectie en beheersing van eventuele verontreinigingen voor zijn. En, als er toch sprake is van een verontreiniging, dan houdt SodM toezicht op de werkzaamheden van de operator bij het bepalen van de verspreiding van de verontreiniging en de eventuele saneringswerkzaamheden.

Al het bovenstaande komt voort uit de missie van SodM om zich sterk te maken voor de bescherming van het milieu. In 2022 wordt dit werk voortgezet door het beoordelen van risico's en (veld)toezicht op de uitvoering van werken en op de effecten mijnbouw, specifiek waar het gaat om bodem- en grondwaterverontreiniging. Daarnaast werkt zij samen met decentrale overheden en instanties als I&W/ IL&T. Tot slot voert zij inventariserend en verdiepend onderzoek uit naar de verspreiding van verontreinigingen via grondwater(stromen) en de effecten op mens en milieu en komt zij in actie als er sprake is van lekkages of spills.

Voorkomen dat samenleving opdraait voor kosten van nazorg

Maatregelen voor het buiten gebruik stellen van zoutwinninglocaties kunnen erg kostbaar zijn. Dit moet goed gebeuren en daaraan hangt een prijskaartje. Het risico dat de samenleving opdraait voor de kosten hiervan moet voorkomen worden. Ook is uitstel of juist het nemen van minder maatregelen om financiële reden niet wenselijk. Hierdoor wordt de kans op milieuverontreiniging groter, net als het effect van die verontreiniging.

Momenteel vormt het Ministerie van EZK uitvoeringsbeleid over de mogelijkheid tot het stellen van financiële zekerheden ter nakoming van de opruimverplichtingen voor de zoutsector. SodM wil nagaan of die zekerstelling bij zoutwinning in de praktijk voldoende aanwezig is. SodM maakte in 2021 een inschatting van mogelijke scenario's en kostenramingen voor de toekomstige ontmanteling en nazorg van verschillende installaties, putten en cavernesystemen. 2022 wordt benut voor het adviseren van het ministerie van EZK over de hoogte van de te stellen garanties op basis van een inschatting van de te verrichten werkzaamheden. Vervolgens wordt, waar nodig, door SodM aan het ministerie geadviseerd of aanvullende voorschriften moeten worden gesteld.

Integriteit van putten en pijpleidingen borgen

De beheersing van de *life cycle* integriteit van putten en pijpleidingen is essentieel om schade aan mens en milieu te voorkomen. Om dit goed te managen bestaan er internationale standaarden voor putten (WIMS) en leidingen (PIMS). Hiermee kan goed toezicht op de integriteit van putten en leidingen worden geborgd en wordt de kans op lekkages en schade aan mens en milieu verkleind.

Als toezichthouder focust SodM zich ook in 2022 op integriteit van putten en pijpleidingen. Zij blijft operators aansporen zoveel mogelijk kennis te verzamelen over de integriteit van hun systemen. Operators worden daarom regelmatig geïnspecteerd op de beheersing van de integriteit van putten en pijpleidingen. Verder ziet SodM erop toe dat WIMS en PIMS volledig geïmplementeerd worden. Tot slot voert SodM toezicht uit op de beheersing van de put- en leidingintegriteit door het doen en controleren van metingen, controles, meldingen et cetera.

2.5 Ondersteunende afdelingen

Om alle taken in het primaire proces mogelijk te maken worden de sectoren ondersteund door de afdelingen Bedrijfsvoering en Informatiemanagement. Zij dragen bij aan onder andere de werving van nieuwe medewerkers en faciliteren dat medewerkers op een prettige, veilige en comfortabele wijze hun werk kunnen doen.

2.5.1 Bedrijfsvoering

Werving, selectie, arbeidsmarktcommunicatie en onboarding

In 2021 is SodM formatief verder gegroeid, maar die formatieplaatsen zijn nog niet allemaal ingevuld. De benodigde capaciteit voor het milieuprogramma heeft hier een belangrijk aandeel in. De krapte op de arbeidsmarkt is daarnaast voor SodM, net als voor het hele Rijk en andere onderdelen van het concern, een belangrijk aandachtspunt. SodM zet capaciteit en aandacht in op werving, selectie, arbeidsmarktcommunicatie en het *onboarding*-proces.

Hybride werken en preventie

SodM heeft enigszins geëxperimenteerd met hybride werken, maar de experimenten zijn door de COVID-19-maatregelen nog niet tot volle wasdom gekomen. SodM pakt het experiment in 2022 verder op, als de omstandigheden het toelaten om zonder al te veel beperkingen hybride werken echt uit te proberen. Het oefenen met samenwerkingsvormen en het evalueren van ervaringen en het nader inrichten van hybride werken heeft in 2022 prioriteit.

De impact van de COVID-19-pandemie en de maatregelen die in het kader daarvan genomen worden, zijn een belangrijke factor in preventie van verzuim en in het gezond en veilig werken. De positieve en negatieve effecten van het werken op afstand op de fysieke en mentale gesteldheid van medewerkers zijn dit jaar daarom een bijzonder punt van aandacht. Daarbij hoort ook verzuim voor wat betreft de inzetbaarheid van nu en straks, ofwel de duurzame inzetbaarheid. De lessen die SodM uit het werken op afstand leert, krijgen een plaats in de nadere uitwerking van het hybride werken.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

In 2022 houdt SodM een *Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO)*. Met de OR is afgesproken om in het MTO ook diversiteit en inclusie als onderwerpen op te nemen.

2.5.2

Informatiemanagement

PEGA

In 2021 is de commissie voor de Parlementaire Enquête Groninger Aardgas (PEGA) officieel gestart. In de eerste fase van PEGA is eens te meer duidelijk geworden hoe belangrijk het is dat informatie altijd in de juiste vorm beschikbaar kan worden gesteld. Met name waar het gaat om de schriftelijke procedure is de informatievoorziening van SodM flink op de proef gesteld. 2022 zal nog voor een deel in het teken staan van PEGA, het gaat nog om het beantwoorden van eventuele navorderingen en (besloten en openbare) verhoren.

Transparantie in informatie

SodM stelt net als de andere uitvoeringsorganisaties een plan op binnen het programma 'Transparantie in Informatie', met als doel het verder op orde brengen van de informatiehuishouding.

Documentenmanagement

In 2022 wordt het bestaande documentmanagementsysteem DoMuS vervangen door Iris. SodM beschikt dan over een toekomstbestendig DMS, waarmee het afhandelen van onder andere WOB-verzoeken beter wordt ondersteund.

Data & Reporting

SodM realiseert zich dat data governance nog niet op het benodigde volwassenheidsniveau is. In 2022 ontwikkelt SodM een visie en strategie op data. Daarnaast richt SodM zich dit jaar op het uitbreiden van rapportages en analyses, het monitoren van datakwaliteit en het overzetten van dashboards uit andere omgevingen naar het eigen Oracle Business Intelligence-platform (OBI). Zij onderzoekt onder meer welke uitbreidingen in datasets wenselijk en mogelijk zijn.

HAVIK

In 2022 kiest SodM ervoor geen grote doorontwikkelingen te realiseren voor het zaakstelsel HAVIK, (tenzij er ontwikkelingen in de omgeving zijn die dat van SodM verlangen). Dit jaar richt SodM zich op opleiding, juist gebruik en beheer.

Informatiebeveiliging en AVG

In 2022 start SodM een pilot voor de implementatie van *Identity Access Management (IAM)*. In de pilotfase wordt vooral de werkbaarheid van het systeem getest voordat het verder uitgerold wordt binnen het departement en andere uitvoeringsorganisaties.

Verder richt SodM zich in 2022 op:

- Het verder verankeren van de PDCA-cyclus en afronden van de activiteiten uit het plan van aanpak voor implementatie BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheden) en AVG.
- Awareness bij het personeel verhogen door middel van blogs, promotiemateriaal, campagnes van het kerndepartement en interne campagnes en andere initiatieven.
- E-learnings over informatiebeveiliging en AVG uitbreiden en herzien waarbij de belangrijkste aspecten van beide onderwerpen aan bod komen, maar ook toegespitst zijn op de werkzaamheden bij SodM.

2.6 Restriscio's

Gegeven de beschikbare capaciteit moet SodM keuzes maken over wat ze in 2022 wel en niet doet. Soms zijn dit pijnlijke keuzes. Risicoanalyse geeft richting aan deze keuzes. Naast de zaken die inherent verbonden zijn aan de toezichthoudende taak van SodM, is er met de selectie van interventies gekozen voor het aanpakken van de grootste risico's. Na maatregelen door de bedrijven en de toezichthouder blijft er altijd een zeker 'restriscio' bestaan. Ook onderwerpen die SodM niet kan oppakken, vormen een restriscio. Er bestaat een kans dat het niet uitvoeren van deze activiteiten nadelige gevolgen kan hebben. Daarvan is SodM zich bewust.

Veranderende wetgeving

In 2023 wijzigt het vergunningstelsel van de mijnbouwwet voor geothermie en wordt de Wabo vervangen door de Omgevingswet. De werkwijze en de grondslag voor het inspecteren en adviseren veranderen daarmee ook. Alle adviseurs en inspecteurs binnen SodM moeten gaan werken met het nieuwe stelsel en de werkwijzen van de mijnbouwvergunningen en de Omgevingswet. Dit kan in 2022 niet worden opgepakt door de sector Geothermie; SodM-breed gaat de afdeling Vergunningen hier wel mee aan de slag.

Focus op regulier toezicht op olie- en gaswinning

Het Pijpleiding Integriteit Management Systeem (PIMS) is gericht op het door de operator gebruikte systeem om het overzicht te hebben over de risico's van de gebruikte leidingen. Het Asset Integrity Management system (AIMS) richt zich op het beheersysteem om overzicht te hebben op de risico's van de integriteit van installaties en onderdelen daarvan. In 2022 kan SodM, ondanks het belang van deze systemen, niet meer dan de reguliere mate van aandacht geven in haar toezicht. Verder ligt de focus dit jaar niet op het nader onderzoeken van werkdruk als bron van psychosociale arbeidsbelasting. Tot slot wordt er binnen de sector in 2022 geen capaciteit vrijgemaakt voor het volgen van de risico's van decomplexing, oftewel het minder complex maken van het verwerkingsproces. Het aantal reinigingsplatformen neemt af en een deel van de platformen wordt onbemand. Het inventariseren van de hiermee gepaard gaande risico's krijgt geen prioriteit.

Nadruk op integriteit schachten, stijgend mijnwater en bodembeweging

In 2021 verscheen de Staat van de Sector (SvdS). Hoewel het belangrijk wordt gevonden om inzicht te krijgen in wat er met de aanbevelingen hieruit is gedaan, heeft het geen prioriteit in 2022. De monitoring op de voortgang wordt uitgesteld en de focus komt te liggen op zaken als de integriteit van mijnbouwschachten, bodembeweging en de effecten van stijgend mijnwater.

Windenergie op zee: geen speciale aandacht voor bridging-documenten

Borging van de veiligheid van mens en milieu tijdens de uitvoer van simultane operaties binnen een offshore windpark heeft aandacht nodig. Met name in de constructiefase zijn er soms veel verschillende partijen actief waardoor er veel onderlinge afstemming nodig is. Het toezicht op de *bridging*-documenten waarin afspraken hierover worden gemaakt ziet SodM als belangrijk, maar zij maakt hiervoor in 2022 geen capaciteit vrij.

Keuzes maken binnen risico's zoutwinning

Met de komst van de energietransitie wil SodM tijdig aandacht geven aan het veilig ontwerpen, aanleggen, opereren en afsluiten van (opslag)cavernes. Daarom wil SodM een visie ontwikkelen op de veiligheid van zoutcavernes en kaders stellen voor het geven van advies. Zo kan zij, gegeven de open normen in de wet- en regelgeving, op consistente wijze adviseren over boven- en ondergrondse vergunningen. Dit thema komt echter in 2022 nog niet centraal te staan. Hetzelfde geldt voor het toezicht op de ontmanteling van putten in Twente. SodM heeft de laatste jaren hierin veel energie gestoken, net als in de stabilisatie van cavernes als voorbereiding op uiteindelijke afsluiting. Op de volgende stap – het verkrijgen van zicht op de voortgang op het opruimen van de pijpleidingen en bovengrondse installaties – ligt dit jaar minder de nadruk. Tot slot gaat er geen specifieke aandacht uit naar de arbeidsomstandigheden binnen zoutbedrijven. Werkzaamheden bij zoutbedrijven brengen risico's met zich mee die beheerst moeten worden. Daartoe wil SodM op grond van de arbowet een risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) opstellen, maar dat is voor 2022 geen prioriteit.

Ontwikkeling toezicht

Arbeidsomstandigheden worden door SodM van groot belang geacht. Desondanks wordt dit jaar de prioriteit niet gelegd bij het wegwerken van achterstallige werkzaamheden op arbogebied.

Hoofdstuk 3 – Jaarplan in cijfers

Om op duurzame wijze alle taken uit te voeren en de geselecteerde risico's te beheersen gaat SodM uit van onderstaande inschatting en begroting. Hierin wordt de capaciteitsverdeling voor 2022 vergeleken met die van 2021. Hiermee wordt inzicht gegeven in de verschuiving van de capaciteit binnen de sectoren.

Retributies

In 2015 is besloten de kosten die SodM maakt voor advisering en toezicht, alsmede de kosten die de minister maakt voor de vergunningverlening te retribueren en zo invulling te geven aan de taakstelling die voortvloeit uit de afspraken die gemaakt zijn in het kabinet Rutte II. Deze retributies zijn in 2017 ingevoerd bij de wijziging van de Mijnbouwwet omdat door de taakstelling Rutte II geen middelen beschikbaar waren voor de versterking van SodM. Op basis van artikel 133, eerste lid, onderdeel b, van de Mijnbouwwet kunnen kosten in rekening worden gebracht voor de uitvoering van taken door de Inspecteur-generaal der Mijnen. De retributies zijn niet meegenomen in de financiële paragraaf van dit jaarverslag.

Formatie

Formatie in fte	142 fte
-----------------	---------

Begroting apparaatskosten

Personeelsbudget	€	15.182.000
Materieel budget	€	4.211.00
Totaal	€	19.393.000

Parlementaire Enquête Groninger Aardgaswinning

Incidenteel budget (exclusief toekenning eerste allocatieve weging)	€	200.000
---	---	---------

Begroting onderzoeksbudget

KEM onderzoek	€	2.425.000
TNO onderzoek	€	1.727.000
Totaal	€	4.152.000

Procentuele verdeling van de inzet van de capaciteit

Sectoren	2022	2021
Oliewinning en gaswinning	29%	33%
Geothermie	10%	11%
Zoutwinning	7%	8%
Gaswinning Groningen (niet regulier toezicht NAM)	8%	7%
Gasnetten	5%	6%
Adviseren over vergunningen en vergunningen verlenen	13%	6%
Windenergie op zee	4%	4%
Ondergrondse Opslag (verdeeld over de andere sectoren in 2022)	0%	2%
Voormalige steenkoolwinning	1%	1%
Overhead: Directie, Bedrijfsvoering & Informatie Management	23%	21%
Totaal	100%	100%

*De capaciteit van de sectorbrede programma's, toezichtondersteuning en de afdeling Bestuurszaken is verdeeld over de zeven sectoren.

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312 | 2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037 | 2490 AA Den Haag

T +31 (0)70 379 8400

E info@sodm.nl

Maart 2022 | Publicatie-nr. 22401151